

Polskie klastry i polityka klastrowa

2012

Klastry w województwie świętokrzyskim

Clusters in the Świętokrzyskie Voivodeship

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przedsięwzięcie „Polskie klastry i polityka klastrowa” realizowane jest pod honorowym patronatem Ministra Gospodarki.

Katalog powstał w ramach przedsięwzięcia PARP: „Polskie klastry i polityka klastrowa”.

Przedsięwzięcie PARP jest współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu systemowego PARP „Rozwój zasobów ludzkich poprzez promowanie wiedzy, transfer i upowszechnianie innowacji” z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, poddziałanie 2.1.3.

The activity ‘Polish clusters and cluster policy’ activity is being implemented under the honorary auspices of the Minister of Economy.

The catalogue was prepared under PARP activity of „Polish clusters and cluster policy”.

The activity of PARP is co-financed by the European Union from the European Social Fund under systemic project “Development of human resources through the promotion of knowledge, transfer and dissemination of innovation” from the Human Capital Operation Program, Measure 2.1.3.

Szanowni Państwo,

Ladies and Gentlemen,

Na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy dynamiczny wzrost konkurencyjności polskich przedsiębiorstw. Znakomita ich większość doskonale radzi sobie już nie tylko na rynkach lokalnych, ale także sukcesywnie zwiększa zasięg swojego oddziaływania o coraz bardziej wymagające rynki zagraniczne. Utrzymanie tej tendencji wymaga nieustannej pracy na

rzecz jakości oferowanych produktów oraz ciągłego poszukiwania nowych, innowacyjnych rozwiązań.

Ważnym elementem gospodarczej konkurencyjności regionów jest stała współpraca przedsiębiorstw z przedstawicielami środowisk naukowych oraz samorządem terytorialnym. Klastry, synonim sukcesu zbudowanego na wysokiej jakości konkurencji, stwarzają doskonałe warunki do umocnienia takiej współpracy.

Rozwój powiązań kooperacyjnych w Polsce zależy przede wszystkim od woli przedsiębiorstw, ich wzajemnego zaufania oraz kwalifikacji koordynatorów wywodzących się z instytucji otoczenia biznesu i administracji. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, mając świadomość korzyści wynikających z funkcjonowania klastrów, podejmuje działania mające na celu mobilizację podmiotów gospodarczych do nawiązywania współpracy z partnerami. Działania te realizowane są poprzez szereg projektów informacyjno-promocyjnych mających na celu upowszechnienie pozytywnych aspektów funkcjonowania w sformalizowanych sieciach współpracy.

Dzisiaj prezentujemy Państwu katalog, którego głównym celem jest wypromowanie klastrów z województwa świętokrzyskiego, promocja ich dotychczasowych osiągnięć oraz zaprezentowanie oferowanych produktów w postaci usług i technologii ze szczególnym uwzględnieniem ich innowacyjnego charakteru. Mam nadzieję, że upowszechnione w katalogu przykłady dobrych praktyk staną się standardem.

Zachęcam Państwa do lektury katalogu!

Bożena Lublińska-Kasprzak
Prezes PARP /
Chief Executive Officer of PARP

Over the last few years we have observed a dynamic growth of the competitiveness of Polish enterprises. A significant number of those businesses is managing very

well not only on local markets but also on competitive foreign markets. Maintaining such a tendency requires constant work towards increasing the quality of offered products and continuous search for new, innovative solutions.

An important element of the economic competitiveness of regions is the cooperation of businesses with scientific circles and local government. Clusters create perfect conditions for such cooperation, and are synonymous with success driven by high quality competitiveness.

The development of cooperative networks in Poland depends mainly on the will of companies, their mutual trust and qualifications of coordinators coming from business support institutions and administration. The Polish Agency for Enterprise Development, aware of the benefits stemming from the functioning of clusters, aims at encouraging companies to cooperate with partners. These actions are implemented through a number of informational and promotional projects trying to popularize positive aspects of functioning in formalized cooperating networks.

Today we present to you a catalogue, the purpose of which is to promote buoyantly functioning clusters in the Świętokrzyskie Voivodeship. It also outlines their recent achievements and presents offered products, services and technologies emphasizing their innovative character. We hope that the best practices popularized by the catalogue will become a standard.

I encourage you to read our catalogue!

Informacja o przedsięwzięciu PARP

Podstawowym celem przedsięwzięcia „Polskie klastry i polityka klastrowa” jest wzmocnienie polskich klastrów, podniesienie ich konkurencyjności i zdolności innowacyjnej poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz podniesienie efektywności kształtowania polityki klastrowej.

Realizacja działania odbywa się dwutorowo: poprzez oddziaływanie na podmioty tworzące klastry, funkcjonujące w nich oraz działające na ich rzecz oraz poprzez wspieranie i kształtowanie polityki rządu i samorządów w zakresie mającym znaczenie dla rozwoju i działania klastrów. Z tego względu przedsięwzięcie podzielone zostało na dwa działania:

Działanie 1: Wsparcie rozwoju klastrów w Polsce poprzez upowszechnianie i popularyzowanie informacji związanych z ich powstawaniem i funkcjonowaniem oraz budowanie platformy wymiany wiedzy, dobrych praktyk i komunikacji, jak również promowanie klastrów i ich osiągnięć.

Działanie 2: Wsparcie instytucji i organizacji odpowiedzialnych za kształtowanie polityki klastrowej poprzez budowanie między nimi przestrzeni dialogu. Realizacją tego działania zajmuje się grupa robocza ds. polityki klastrowej, w skład której wchodzi przedstawiciele administracji centralnej i samorządowej. Celem działania 2 jest wypracowanie kierunków i założeń polityki klastrowej na kolejne lata. Służą temu wnioski i rekomendacje wynikające z obecnie realizowanej polityki w obszarach mających wpływ na rozwój klastrów w Polsce oraz analiza zagranicznych doświadczeń i dobrych praktyk.

Niniejszy katalog jest jednym z efektów realizacji przedsięwzięcia. Aby pokazać różnorodność inicjatyw klastrowych występujących w województwie świętokrzyskim, przedstawiamy pięć zróżnicowanych pod względem reprezentowanej branży klastrów, których opisy znajdziecie Państwo w dalszej części katalogu.

Information on the PARP undertaking

The basic aim of the “Polish clusters and cluster policy” project is to support Polish clusters, increase their level of competitiveness and innovation capacity through the development of human capital and increasing the efficiency of cluster policy creation.

The implementation of the undertaking takes place on two levels; through the impact on entities that create clusters, operate within them and support them, as well as through shaping and supporting the government and local authorities’ policy relevant to the clusters. For this reason the project was divided into two measures:

Action 1: Supporting cluster development in Poland through popularization and dissemination of information concerning clusters’ formation and functioning as well as through building a platform of exchange of knowledge and good practices, streamlining communication and promoting clusters and their achievements.

Action 2: Supporting the institutions and organizations responsible for shaping cluster policy by building a dialogue between them. This measure is implemented by a working group responsible for cluster policy and composed of representatives of central and local authorities. The aim of the measure number 2 is to design cluster policy for the next few years. This measure is supported by conclusions and recommendations that are a direct result of the policy being currently implemented in the areas that have influence on cluster development in Poland. Analysis of foreign best practices and experience also provides precious insight.

The following catalogue is one of the results of the implementation of the project. In order to show the variety of cluster initiatives in the Świętokrzyskie Voivodeship, we present five clusters representing different lines of business, which have been described herein.

Informacje o województwie świętokrzyskim

Klasy to silne i wysoce konkurencyjne skupiska przedsiębiorstw o określonym profilu działalności wraz z otaczającymi instytucjami (naukowymi, usługowymi, administracyjnymi). Podstawową siłą klastrów są firmy, jednak istotną dla rozwoju klastrów i inicjatyw klastrowych¹ jest również obecność różnego rodzaju instytucji, które mogą wspierać rozwój przedsiębiorstw (w tym ze sfery B+R), polityka publiczna oraz mentalność środowisk biznesu, nauki i administracji. Poniżej przedstawiamy uwarunkowania, jakie dla rozwoju konkurencyjnych klastrów stwarza województwo świętokrzyskie.

Struktura gospodarcza regionu

W 2009 roku województwo świętokrzyskie odnotowało 2,6% udziału w PKB Polski, co uplasowało region na jednym z ostatnich miejsc w kraju (13. pozycja). Wskazuje się, że niska lokata województwa wynika ze struktury gospodarki regionu, w której dominują mało efektywne działy produkcji². W ostatniej dekadzie region rozwija się w tempie porównywalnym do obserwowanego w całym kraju. W zakresie wytwarzania PKB prym wiodzie subregion kielecki. W 2010 roku stopa bezrobocia odnotowana w województwie osiągnęła poziom 15,2% (11. pozycja). W strukturze gospodarczej regionu bardzo wyraźnie zarysowuje się podział województwa na część przemysłową (północ) oraz rolniczą (południe i wschód). Bardzo dobrze rozwinięty sektor rolniczy cechuje m.in. okolice Sandomierza, Opatowa, Kazimierza Wielkiego, Pińczowa i Jędrzejowa. Z kolei przemysł skupia się na obszarze dawnego Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego (w tym: Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Skarżysko-Kamienna,

¹ Inicjatywa klastrowa to forma mobilizacji, integracji i komunikacji grupy podmiotów funkcjonujących w klastrze. Nie jest ona tożsama z klastrem rozumianym jako skupisko firm, ponieważ z reguły nie uczestniczą w niej wszystkie funkcjonujące w klastrze podmioty. Potocznie jednak pojęcia te są czasami stosowane zamiennie.

² Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020, Kielce 2006.

Information about the Świętokrzyskie Voivodeship

Clusters are robust and highly competitive groups of enterprises with a specific business profile together with surrounding institutions (scientific, service and administrative ones). Companies form the clusters' core but clusters and cluster initiatives¹ development requires also the presence of various institutions supporting business growth (including R&D), public policies and proper attitudes presented by business, science and administration. Conditions created to boost competitive clusters in the Świętokrzyskie Voivodeship are presented below.

Economic structure of the region

In 2009 the Świętokrzyskie Voivodeship reported a 2,6% share in Polish GDP, which has ranked the region as one of the last in Poland (13th position). It is frequently pointed out that the low rank of the voivodeship results from the structure of the region's economy which is dominated by low-efficiency labor divisions². In the last decade the region has been developing in a pace comparable to that observed throughout the country. As far as the share in generating GDP is concerned, special recognition is due to the Kielce subregion. In 2010 the unemployment rate recorded in the voivodeship has reached the level of 15,2% (11th position).

The economic structure of the region displays a marked division of the voivodeship into the industrial part (north) and the rural part (south and east). The region of Sandomierz, Opatów, Kazimierz Wielki, Pińczów and Jędrzejów have a very well developed agricultural sector. The industry, on the other hand, is focused on the area of the former Old-Polish Industrial Region (Staropolskie Zagłębie Przemysłowe)

¹ Cluster initiative is a form of activation, communication and integration of a group of entities functioning in a cluster. The term is not interchangeable with the term cluster, understood as a group of companies, because usually not all entities functioning in a cluster participate in the initiative. In everyday use, however, the notions are sometimes used interchangeably.

² Government of the Świętokrzyskie Voivodeship, Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 [Świętokrzyskie Voivodeship Development Strategy until 2020], Kielce 2006.

		wartość / value	pozycja w kraju / position in the country	rok / year
	udział w PKB Polski [%] / share in Poland's GDP [%]	2,6	13	2009
	bezrobocie [%] / unemployment [%]	15,2	12	2010
	pracujący w przemyśle [%] / employed in industry [%]	17,8	13	2010
	pracujący w usługach [%] / employed in services [%]	43,8	14	2010
	nakłady na B+R w PKB [%] / R&D expenditure as GDP share [%]	0,27	10	2008
	zatrudnieni w B+R [os. na 1000 ludności aktywnej zawodowo] / employed in R&D [person per 1000 professionally active population]	0,31	15	2008
	udział biznesu w finansowaniu B+R [%] / participation of businesses financing R&D [%]	25,8	10	2008

Źródło: GUS³ / Source: CSO³

Końskie). Początki jego historii sięgają czasów średniowiecza, kiedy lokowano tam pierwsze zakłady przemysłowe zajmujące się m.in. produkcją broni, wydobywaniem rudy ołowiu, miedzi i srebra. Obecnie w rejonie dominuje przemysł metalurgiczny, produkcji środków transportu, maszyn, materiałów budowlanych, ceramiki szlachetnej oraz hutnictwa żelaza.

– including (Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, Starchowice, Skarżysko-Kamienna, Końskie). Its beginnings date back to middle ages when first industrial facilities were established that dealt with the production of weapons, mining led, copper and silver. At present the region is dominated by metallurgy, production of vehicles, machines, construction elements, non-refractory ceramics and ferrous metallurgy.

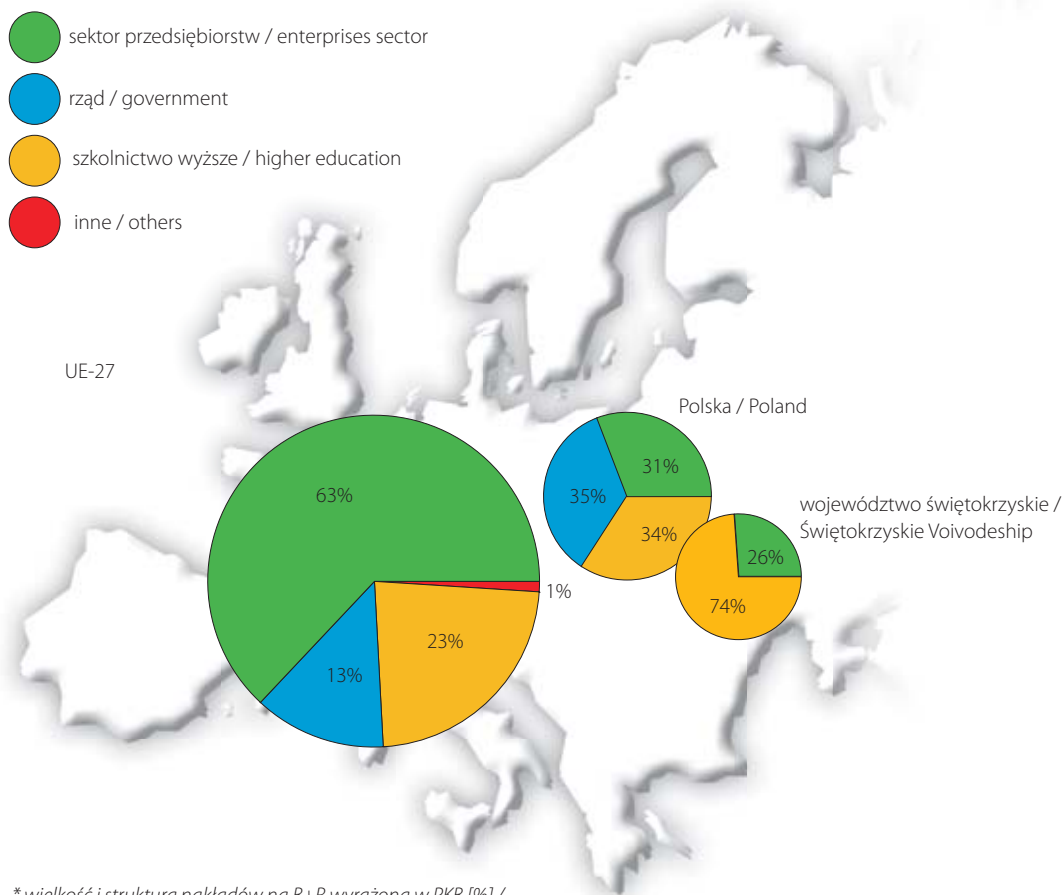
B+R i innowacyjność biznesu

Województwo świętokrzyskie przeznaczają na działalność badawczo-rozwojową (B+R) 0,25% regionalnego PKB, co plasuje region na 10. pozycji w kraju. Co czwarta złotówka przeznaczona na ten cel pochodzi od regionalnych przedsiębiorstw (26%). Zaangażowanie biznesu w tym zakresie jest znacznie niższe niż w kraju (31%) i Europie (63%). W strukturze finansowania zdecydowanie dominuje szkolnictwo wyższe, które pokrywa niemal ¾ sumy nakładów przeznaczonych na ten cel.

R&D and business innovativeness

The Świętokrzyskie Voivodeship allocates for its R&D activity around 0,25% of regional GDP, which ranks the region at the 10th position in the country. Every fourth złoty devoted for this purpose comes from regional entrepreneurs (26%). The engagement of business in this scope is a lot lower than in the country (31%) and in Europe (63%). The structure of fund allocation is dominated by higher education which covers about ¾ of the sum of expenditures devoted for this purpose.

**Struktura nakładów na B+R w zależności od źródła finansowania (2008)* /
Structure of R&D outlays with respect to sources of financing (2008)***

* wielkość i struktura nakładów na B+R wyrażona w PKB [%] /
* the size and structure of expenditure for R&D expressed in GDP [%]
Źródło: Eurostat⁴ / Source: Eurostat⁴

Według danych GUS w województwie świętokrzyskim działa 18 jednostek badawczo-rozwojowych (2009). W regionie działają dwie państwowe uczelnie wyższe: Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego (19,8 tys. studentów) oraz Politechnika Świętokrzyska (9 tys. studentów)⁵. Obie uczelnie zlokalizowane są w najsilniejszym ośrodku naukowym regionu – Kielcach. Również w stolicy regionu swoją działalność naukowo-dydaktyczną prowadzą liczne uczelnie niepubliczne (m.in. Wyższa Szkoła Telekomunikacji i Informatyki, Wyższa Szkoła Technik Komputerowych i Telekomunikacji). Potencjał B+R regionu kształtuje ponadto kilka znaczących pozauczelnianych jednostek badawczych, wśród nich: Państwowy Instytut Geologiczny – Oddział w Kielcach, Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Sandomierzu.

According to the data of the Central Statistical Office, the Świętokrzyskie Voivodeship has 18 research and development institutes (2009). The Jan Kochanowski University of Humanities and Sciences (19,8 thousand students) and the Kielce University of Technology (9 thousand students)⁵. Both are located in the strongest research center of the region – Kielce. This is also the place where many non-public institutions conduct their scientific and research activity (including: The Information and Telecommunication College, The University of Computer Engineering and Telecommunication). The Potential of R&D of the region is shaped also by a few major non-academic facilities, including: the National Geological Institute – department in Kielce, the Polish Academy of Science's Institute of Fundamental Technological Research, Plant Breeding and Acclimatization Institute – National Research Institute – division in Kielce, The

⁴ Baza danych Eurostat: www.epp.eurostat.ec.europa.eu.

⁵ Główny Urząd Statystyczny, Szkoły wyższe i ich finanse w 2010 r., s.116.

⁴ Eurostat database: www.epp.eurostat.ec.europa.eu.

⁵ Central Statistical Office, Szkoły wyższe i ich finanse w 2010 r., s.116 [High Schools and their funding in 2010, p. 116].

Aktywność innowacyjna świętokrzyskich przedsiębiorstw nie należy do najsilniejszych w kraju. Nakłady na działalność innowacyjną ponosi 12,6% firm przemysłowych (13. pozycja) i 5,1% przedsiębiorstw z sektora usług (16. pozycja)⁶. Wskaźniki dotyczące udziału firm innowacyjnych potwierdzają ograniczoną innowacyjność świętokrzyskich przedsiębiorstw – w przypadku sektora przemysłowego ich udział wyniósł 20,2% (11. pozycja), a w przypadku usług – 13,8% (8. pozycja)⁷. Większość świętokrzyskich przedsiębiorstw działa w stosunkowo mało innowacyjnych sektorach – niskiej i średnio-niskiej techniki (87,4%), jednocześnie odgrywają one znacznie większą rolę w kształtowaniu regionalnej gospodarki niż ma to w przypadku całej Polski (68,4%)⁸.

Przemysł województwa świętokrzyskiego ukształtowany został w ścisłym powiązaniu z istniejącymi tu zasobami surowców skalnych, chemicznych i energetycznych oraz z wielowiekowymi tradycjami związanymi z wytwarzaniem i obróbką metali⁹. Na kształt obecnego potencjału świętokrzyskiego przemysłu wpłynęło w znacznym stopniu funkcjonowanie dawnego Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego. Na liście kluczowych przemysłowych branż regionu wyróżnić można przemysły: metalurgiczny, maszynowy, odlewniczy, budownictwo oraz przetwórstwo spożywcze.

Przemysł metalurgiczny, maszynowy, odlewniczy, w tym przede wszystkim produkcja rur, armatury, łożysk tocznych, kotłów centralnego ogrzewania należą do najsilniejszych przemysłów regionu. Produkcja wyrobów z metalu osiąga aż 9,9% udziału w produkcji sprzedanej przemysłu regionu, produkcja maszyn i urządzeń notuje w tej samej kategorii 4,6% (2009)¹⁰. Wśród największych przedsiębiorstw z branży należy wymienić tutaj Bumar Amunicja S.A. (obecne na rynku od 1924 r.), Hutę Ostrowiec, Zakłady Górniczo-Metalowe Zębice czy Fabrykę Samochodów Ciężarowych Star. W regionalnych specjalnych strefach ekonomicznych swoją działalność ulokowali tacy międzynarodowi gracze branżowi, jak: Gerda, Orizzonte czy Alumetal.

Institute of Plant Breeding and Acclimatization in Sandomierz.

The innovative activity of the entrepreneurs in the Świętokrzyskie Voivodeship can be described as vibrant even on a national scale. The funding of innovative activity is borne by 12,6% industrial companies (13th place in the country) and 5,1% of enterprises in the service industry (16th place)⁶. The indicators related to the participation of innovative companies confirm the limited innovativeness of the businesses from the Świętokrzyskie Voivodeship – the participation of the industrial sector amounts to 20,2% (11th place) and in the case of services – 13,8% (8th place)⁷. Most of the enterprises in that voivodeship operate in a relatively low-innovation level sectors i.e. low and medium technological advancement (87,4%), and they play a much bigger role in shaping the regional economy as compared to the Polish average (68,4%)⁸.

The industry of the Świętokrzyskie Voivodeship was shaped by the natural resources that are located here, including: rock raw materials, chemicals and fossil fuels and long traditions related to production and metalwork⁹. The region's industrial potential was shaped in a major way by the functioning of the Old Polish Industrial Region. The list of key local industries include: metallurgy, machine construction, casting, construction and food processing.

Metallurgy, machine making, casting, including pipe manufacturing, fittings, roller baring and central heating boilers are among the strongest elements of the region's industry. The production of metal products reaches as much as 9,9% of industry sales in the region, with machine and devices production reporting 4,6% sales in the same category (2009)¹⁰. Among the major players in the sector one must mention Bumar Amunicja S.A. (a market participant since 1924), Ostrowiec Steelworks (Huta Ostrowiec), Zębice Mining and Metal Plants (Zakłady Górniczo-Metalowe Zębice) czy Star Transport Vehicles Plant (Fabrykę Samochodów Ciężarowych Star). The special economic zone attracted such international players as Gerda, Orizzonte or Alumetal. Kielce Uni-

⁶ Główny Urząd Statystyczny, Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2006-2009, Warszawa 2010, s. 14.

⁷ Główny Urząd Statystyczny, Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2006-2009, Warszawa 2010, s. 89, 92.

⁸ Główny Urząd Statystyczny, Nauka i technika w Polsce w 2009 roku, Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie, s. 354.

⁹ Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, Kielce 2008, s. 13.

¹⁰ Główny Urząd Statystyczny w Kielcach: www.stat.gov.pl/kielce.

⁶ Central Statistical Office, Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2006-2009, Warszawa 2010, s. 14 [Innovative entrepreneurial activity in 2006-2009, Warsaw 2010, p. 14].

⁷ Central Statistical Office, Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2006-2009, Warszawa 2010, s. 89, 92 [Innovative entrepreneurial activity in 2006-2009, Warsaw 2010, p. 98, 92].

⁸ Central Statistical Office, Nauka i technika w Polsce w 2009 roku, Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie, s. 354 [Science and technology in Poland in 2009, Main Statistical Office in Szczecin, p. 354].

⁹ Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, Kielce 2008, s. 13. [Regional Operational Programme of the Świętokrzyskie Voivodeship 2007-2012, Kielce 2008, p. 13]

¹⁰ Central Statistical Office: www.stat.gov.pl/kielce.

Kadry dla branży kształci w regionie Politechnika Świętokrzyska, oferując swoim studentom kształcenie na specjalistycznych kierunkach (m.in. mechanika i budowa maszyn, automatyka i robotyka czy elektrotechnika).

Znaczące zasoby surowców skalnych stały się podstawą do rozwoju kluczowego dla regionu sektora budownictwa, w tym produkcji materiałów budowlanych. Szczególnie duża koncentracja przemysłu wydobywczego kopalni i surowców skalnych (w tym wapieni dla przemysłu cementowego i wapienniczego) występuje w południowo-zachodniej części województwa oraz w rejonie Kielc. Potencjał branży budują zlokalizowane w sąsiedztwie liczne cementownie, cegielnie i inne zakłady branży budowlanej. W 2009 roku wyroby z pozostałych surowców nie-metalicznych odnotowały aż 23% udziału w regionalnej produkcji sprzedanej. Tę branżę produkcyjną reprezentują w regionie takie przedsiębiorstwa, jak: Cementownia Dyckerhoff, Zakłady Przemysłu Wapienniczego Trzuskawica, Lhoist Bukowa, Lafarge Cement Polska. Potencjał producentów materiałów budowlanych jest wykorzystywany przez przedstawicieli branży usług budowlanych z kraju i zagranicy, m.in. Skanska AB, Epstein, Ferrovial, Acciona czy Apollo-Rida Poland.

Do flagowych branż regionu należy również przetwórstwo spożywcze wykorzystujące dość dobrze rozwinięty w regionie sektor rolnictwa i hodowli zwierząt, w tym: przetwórstwo owocowo-warzywne, przemysł mięsny, mleczarski i cukierniczy. Przemysł spożywczy przynosi niemal co 10 złotych pochodzącą ze sprzedaży produkcji regionalnego przemysłu (9,3%) (2009)¹¹. Branża zdominowana jest przez średnie i duże prywatne zakłady, wśród nich: Constar, Spółdzielnia Mleczarska Włoszczowa (nabiał), firma Duda – Euroubojnia Jędrzejów, Spółdzielnia Mleczarska Końskie (mleko w proszku na eksport), Spółdzielnia Mleczarska Opatów, przetwórnictwo owocowo-warzywne w Pińczowie czy Dwikożach.

Obok sektorów przemysłowych w regionie działa dobrze rozwinięty sektor turystyki, w szczególności specjalistycznej: uzdrowiskowej, biznesowej, targowej itp. Prawnie chronione tereny o szczególnych walorach przyrodniczych stanowią aż 2/3 powierzchni regionu, występują tu ponadto bogate zasoby wód mineralnych (3. miejsce w Polsce). Do najbardziej znanych miejscowości uzdrowiskowych należą Busko-Zdrój i Solec-Zdrój, w których zlokalizowane jest m.in. 11 sanatoriów (1491 łóżek) i 3 szpi-

versity of Technology educates professional workers by offering its students specialist courses including mechanics and machine construction automatics and robotics and electrical engineering.

Significant amounts of rock raw materials have become the basis for the development of the region's construction industry, including construction materials. A significant concentration of the fossil fuels mining industry and raw rock resources (including limestone for the cement and limestone industry) is located in the south-eastern part of the voivodeship and in the Kielce region. The potential of the sector is boosted by the numerous cement plants, brickyards and other facilities from the construction sector. In 2009 the products from other non-ferrous resources have reached 23% share in regional sold production. This sector is represented by such enterprises as Dyckerhoff Cement Mill (Cementownia Dyckerhoff), Trzuskawica Limestone Industry Plants (Zakłady Przemysłu Wapienniczego Trzuskawica), Lhoist Bukowa, Lafarge Cement Polska. The potential of the construction materials producers is utilized by the players of the construction industry both national and from abroad including: Skanska AB, Epstein, Ferrovial, Acciona or Apollo-Rida Poland.

The flagship sectors from the region include also food processing, a sector which benefits from the well developed agriculture and animal farming, both of which can be further fragmented into food and vegetable processing, meat, dairy and confectionary industry. The food industry amounts to every 10th złoty coming from the regional industry' sales (9,3%) (2009)¹¹. The sector is dominated by middle and big private plants such as: Constar, Spółdzielnia Mleczarska Włoszczowa (dairy products), Duda company – Euroubojnia Jędrzejów (an abattoir), Spółdzielnia Mleczarska Końskie (exporting powder milk), Spółdzielnia Mleczarska Opatów, fruit and vegetable processing plants in Pińczów and Dwikoży.

Next to the industrial sectors the region is also host to a well functioning tourism sector including specialist tourism: such as health centers, business destinations, fairs etc. Legally protected lands with particular landscape qualities constitute about 2/3 of the region's surface. Additionally, as far as the reserves of mineral water are concerned the regions ranks 3rd in Poland. The most famous health enters include Busko-Zdrój and Solec-Zdrój which host about 11 sanatoriums (1491 beds), and 3 hospitals

¹¹ Główny Urząd Statystyczny w Kielcach: www.stat.gov.pl/kielce.

¹¹ Central Statistical Office in Kielce: www.stat.gov.pl/kielce.

tale sanatoryjne (534 łóżka)¹². Do specjalizacji regionalnej turystyki należy również działalność targowa – Targi Kielce są drugim co do wielkości (po Poznaniu) ośrodkiem tego typu w Polsce¹³. Do istotnych dla regionu branż usługowych zalicza się ponadto kolportaż oraz edukację.

with spa access (543 beds)¹². The special regional tourism is also marked by Targi Kielce (Kielce Fairs) which are outranked only by the Poznań fairs¹³. Relevant regional sectors include also distribution and education.

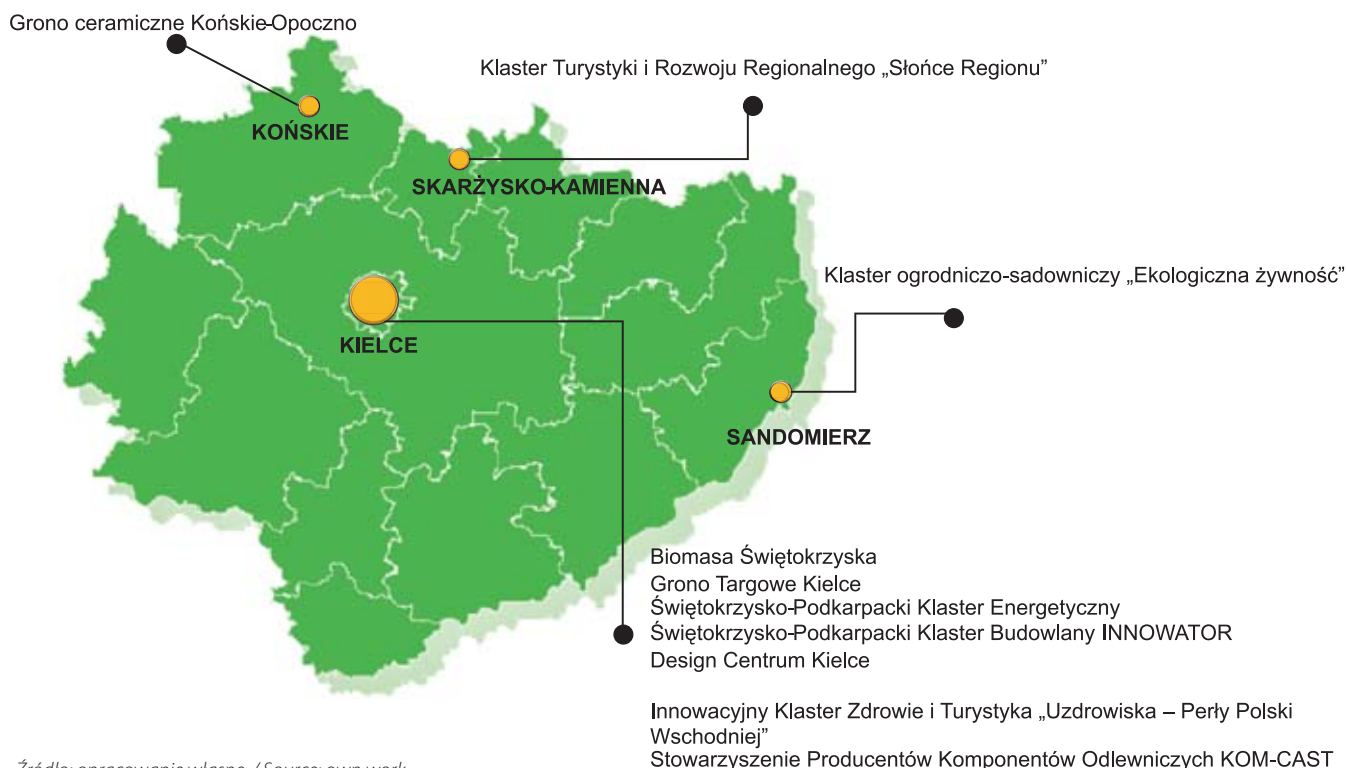
Klasy i inicjatywy klastrowe

Do końca grudnia 2011 roku w województwie świętokrzyskim odnotowano powstanie 8 inicjatyw klastrowych. Większość z nich posiada siedzibę w stolicy regionu – Kielcach (5). Pozostałe ulokowane są w dwóch miastach regionu: Skarżysku-Kamiennym (1) oraz Sandomierzu (1). W strukturze branżowej inicjatyw dominuje energetyka (2) oraz turystyka (2). Pojedyncze klasy związane są z przemysłem spożywczym, ceramicznym, budownictwem oraz designem.

Clusters and cluster initiatives

Until the end of 2011 the Świętokrzyskie Voivodeship witnessed the creation of 8 cluster initiatives. Most of those have a seat in the region's capital – Kielce (5). The remaining ones were located in two cities of the region: Skarżysko-Kamienna (1) and in Sandomierz (1). The sector structure of the initiative is dominated by power engineering (2) and tourism (2). Single clusters are related to the food industry, ceramics, construction and design.

Inicjatywy klastrowe w województwie świętokrzyskim / Cluster initiatives in the Świętokrzyskie Voivodeship

Źródło: opracowanie własne. / Source: own work.

¹² Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych: www.paiz.gov.pl.

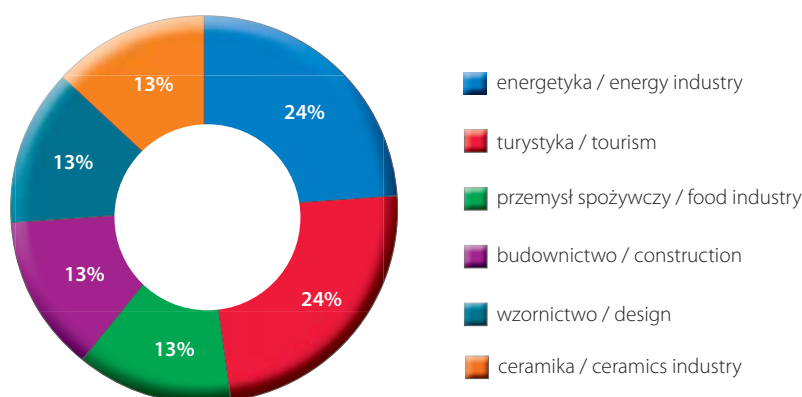
¹³ Matusiak M., Raport z analizy gospodarki województwa świętokrzyskiego na potrzeby aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Świętokrzyskiego – diagnoza, Poznański Park Naukowo-Technologiczny, s.18. [Report from the analysis of the Świętokrzyskie Voivodeship's economy for the needs of the Regional Innovation Strategy of Świętokrzyskie Voivodeship – a diagnosis, Poznań Science and Technology Park, p. 18].

¹² Polish Information and Foreign Investment Agency [Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych]: www.paiz.gov.pl.

¹³ Matusiak M., Raport z analizy gospodarki województwa świętokrzyskiego na potrzeby aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Świętokrzyskiego – diagnoza, Poznański Park Naukowo-Technologiczny, s.18. [Report from the analysis of the Świętokrzyskie Voivodeship's economy for the needs of the Regional Innovation Strategy of Świętokrzyskie Voivodeship – a diagnosis, Poznań Science and Technology Park, p. 18].

Struktura branżowa inicjatyw klastrowych w województwie świętokrzyskim / Industrial structure of cluster initiatives in the Świętokrzyskie Voivodeship

Źródło: opracowanie własne. / Source: own work.

Wsparcie regionalne

Klasy w polityce regionu

Wspieranie rozwoju klastrów w regionie jest jednym z celów Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Świętokrzyskiego na lata 2005-2013¹⁴. Podstawą dla ich rozwoju mają być posiadane przez region zasoby naturalne. Również w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020¹⁵ władze publiczne deklarują aktywne wspieranie podobnych działań.

Samorząd regionalny był zainteresowany wspieraniem klastrów już w latach 2004-2006. W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) realizowano wówczas pierwsze ukierunkowane na ten cel projekty. Należało do nich przedsięwzięcie pn. „Centrum Klastrow Świętokrzyskich” realizowane przez Świętokrzyską Agencję Rozwoju Regionu, w ramach którego zorganizowano szereg „miękkich”, informacyjno-promocyjnych działań na rzecz rozwijania regionalnych klastrów, m.in. konferencje, bezpłatne szkolenia, wyjazdy do zagranicznych klastrów. W ramach przedsięwzięcia przeprowadzono

Regional support

Clusters in the regional policy

Supporting the development of clusters in the region is one of the aims of the Regional Innovativeness Strategy of Świętokrzyskie Voivodeship for 2005-2013¹⁴. The catalyst for their development is based on natural resources of the region. Authorities declare that within the Strategy for the Development of Świętokrzyskie Voivodeship until 2010¹⁵ they will endeavor to grant support for similar activities.

Local authorities were interested in supporting clusters already in 2004-2006. Within the Integrated Regional Development Programme (ZPORR) first projects were being implemented then, which were directed at fostering such activity. One of such activities was the undertaking “Świętokrzyskie Cluster Center” implemented by the Świętokrzyska Regional Development Agency and centered around a number of “soft” information-promotional actions aimed towards the development of regional clusters including: conferences, free training sessions, study tours to foreign clusters. Additionally, a detailed analysis was also prepared probing the potential of

¹⁴ Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego na lata 2005-2013, Kielce 2004, s. 78.

¹⁵ Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020, Kielce 2006, s. 82.

¹⁴ Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego na lata 2005-2013, Kielce 2004, s. 78. [Ministry of Science and IT Promotion, Marshall Office of Świętokrzyskie Voivodeship, Strategy for the Development of Świętokrzyskie Voivodeship for 2005-2012, Kielce 2004, p. 78].

¹⁵ Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020, Kielce 2006, s. 82. [Government of Świętokrzyskie Voivodeship, Strategy for the Development of Świętokrzyskie Voivodeship until 2010, Kielce 2006, p. 82].

również szczegółową analizę potencjału klastrów w regionie¹⁶ oraz sformułowano regionalną strategię ich rozwoju¹⁷. W ramach ZPORR zrealizowano również dwa inne projekty mające na celu wsparcie rozwoju już konkretnych klastrów: targowego oraz odnawialnych źródeł energii.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 (RPO WŚ)

Województwo świętokrzyskie oferuje wsparcie dla klastrów z regionu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. W konkursach z działania 1.2 Tworzenie i rozwój powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw, wspierane są projekty klastrowe związane z podejmowaniem wspólnych inwestycji, m.in. wdrażaniem technologii ICT czy zakupem wyników prac badawczych. Dofinansowanie w ramach tego działania mogą otrzymać wyłącznie przedsiębiorstwa działające na rynku dłużej niż 6 miesięcy oraz prowadzące działalność gospodarczą w ramach formalnej sieci powiązań kooperacyjnych (konsorcja, klustry, stowarzyszenia, związki).

clusters in the region¹⁶ that helped in formulating regional strategy of their development¹⁷. Within the Integrated Regional Development Programme, also two other projects were implemented that were supposed to support the development of particular clusters: trade fair and renewable sources of energy cluster.

Regional Operational Programme of Świętokrzyskie Voivodeship for years 2007-2013 (ROP ŚV)

The Świętokrzyskie Voivodeship offers support for clusters from the region within the Regional Operational Programme of Świętokrzyskie Voivodeship. The competitions within the measure 1.2 Creating and developing cooperation links of enterprises, cluster projects that are related to undertaking joint investments including: implementing ICT technologies or purchasing results of scientific research. Co-financing within this measure can be obtained only by enterprises operating on the market for longer than 6 months and conducting business activity within a formal cooperation links network (consortia, clusters, associations, unions).

Wsparcie klastrów w ramach RPO WŚ / Cluster support within ROP ŚV

Źródło: Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, Kielce, wrzesień 2011, s. 27-31. / Source: Detailed description of the priority axis of the Regional Operational Programme of Świętokrzyskie Voivodeship for years 2007-2013, Kielce 2011, page 27-31.

¹⁶ Olesiński Z., Diagnoza i szczegółowa analiza stanu i potencjału konkurencyjnego klastrów w województwie świętokrzyskim, Kielce 2008.

¹⁷ Olesiński Z., Strategia rozwoju klastrów w województwie świętokrzyskim, Kielce 2008.

¹⁶ Olesiński Z., Diagnoza i szczegółowa analiza stanu i potencjału konkurencyjnego klastrów w województwie świętokrzyskim, Kielce 2008 [Diagnosis and detailed analysis of the state and competitive potential of clusters in Świętokrzyskie Voivodeship, Kielce 2008].

¹⁷ Olesiński Z., Strategia rozwoju klastrów w województwie świętokrzyskim, Kielce 2008. [Strategy of cluster development in Świętokrzyskie Voivodeship, Kielce 2008].

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW)

Wsparcie dla inicjatyw klastrowych z województwa świętokrzyskiego jest dostępne również w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW). W ramach programu można otrzymać dofinansowanie na szereg działań związanych z funkcjonowaniem klastra. Ze względu na charakter programu warunkiem koniecznym do uzyskania dofinansowania jest zaangażowanie w projekt przedstawicieli przynajmniej dwóch regionów z Polski Wschodniej.

Jak do tej pory wśród dofinansowanych projektów znalazły się m.in. dwa przedsięwzięcia realizowane przez Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii w ramach animowania rozwoju Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Energetycznego – realizowane w ramach I i II naboru projektów (2009 i 2011), a także inicjatywa Staropolskiej Izby Przemysłowo-Handlowa mająca na celu wsparcie rozwoju Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Budowlanego INNOWATOR.

Regionalni przedstawiciele klastrów mogą się także starać o dofinansowanie z innych krajowych i międzynarodowych programów wsparcia, często ukierunkowanych już na konkretne sektory gospodarcze. Przykładem takiego programu może być Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)¹⁸, z którego można sfinansować rozwój współpracy w sektorze rolniczym w zakresie tworzenia grup producenckich.

Operational Programme Development of Eastern Poland (OP DEP)

The support for cluster initiatives from the Świętokrzyskie Voivodeship is also available within the Operational Programme Development of Eastern Poland. The programme enables obtaining funds from a number of activities related to the functioning of the cluster. Due to the nature of the programme a necessary condition for obtaining the co-financing is the engagement in the project of representatives from at least two Eastern Poland regions.

So far, within the co-financed project there were two undertakings implemented by the Regional Center for Innovation and Technology Transfer that were part of the coordinated efforts within Świętokrzysko-Podkarpacki Energy Cluster – implemented during the 1st and 2nd receipt of projects (2009 and 2011), as well as the initiative of the Staropolska Chamber of Industry and Commerce aimed at supporting the development of Świętokrzysko-Podkarpacki INNOWATOR Construction Cluster.

Regional representatives of clusters can also apply for co-financing from other national and international support programmes frequently directed towards particular economic sectors. An example of such a programme is the Rural Areas Development Programme¹⁸, which can support the development of cooperation in the agricultural sector aimed at creating producer groups.

Wsparcie klastrów w ramach PO RPW /

Cluster support within the Operational Programme Development of Eastern Poland

Źródło: Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, Warszawa, 15 sierpnia 2009 rok, s. 33-38. / Source: Detailed description of the priority axis of the Operational Programme Development of Eastern Poland 2007-2012, Warsaw 15 August 2009, page 33 -38.

¹⁸ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Warszawa, lipiec 2011, s. 253-256.

¹⁸ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Warszawa, lipiec 2011, s. 253-256 [Rural Areas Development Programme for 2007-2012, p. 253-256].

Instytucje otoczenia biznesu

W województwie świętokrzyskim działa również wiele podmiotów, które mogą wesprzeć rozwój regionalnych klastrów, w tym: instytucje z sektora nauki, administracja, a także instytucje otoczenia biznesu. Według raportu SOOIP¹⁹ z 2010 roku w województwie świętokrzyskim działają 24 ośrodki innowacji i przedsiębiorczości, m.in. Kielecki Park Technologiczny, Kielecki Inkubator Technologiczny, Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii. Ich ofertą (m.in. specjalistyczna aparatura naukowo-badawcza, powierzchnie laboratoryjne itp.) mogą być zainteresowane w szczególności klustry wysokich technologii, zajmujące się rozwojem innowacyjnych technologii.

Działaniami informacyjno-promocyjnymi związanymi z tematyką klastrów zajmuje się m.in. Świętokrzyska Agencja Rozwoju Regionu, odpowiedzialna za realizowany w latach 2007-2008 projekt pn. „Centrum Rozwoju Klastrów Świętokrzyskich”.

Firmy mogą również korzystać z preferencyjnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej, jakie mogą zaoferować im zlokalizowane w regionie: Starachowicka i Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna. Do największych inwestorów zlokalizowanych w strefach należą producenci artykułów biurowych, telewizorów i monitorów LCD, ceramiki, elektroniki oraz produktów z metalu.

Business support institutions

The Świętokrzyskie Voivodeship is host to many entities including: institutions from the science and administration sector, as well as business support institutions. According to the report¹⁹ dated 2010, prepared by the Association of Organisers of Innovation and Entrepreneurship Centers in Poland (SOOIP) there are 24 innovation and entrepreneurship centers in the Świętokrzyskie Voivodeship, including Kielecki Technological Park, Kielecki Technological Incubator, Regional Center for Innovation and Technology Transfer. Their offer (specialist research and scientific devices, laboratory facilities etc.) might be attractive to high technology clusters dealing with the development of innovative technologies.

Information and promotional activities related to the topic of clusters is tackled by the Świętokrzyska Agency for Regional Development, responsible for the project implemented in 2007-2008 entitled “Świętokrzyskie Center for Cluster Development”.

Companies can also benefit from the preferential conditions of conducting economic activity, which may be offered to them by the Starachowicka and Tarnobrzaska Economic Zone. The biggest investors active in the region are manufacturers of office materials including TV sets and LCD monitors, ceramics, as well as metal products.

¹⁹ Stowarzyszenie Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce – Raport 2010, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2010, s. 26, 38, 75, 90.

¹⁹ Stowarzyszenie Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, Ośrodki Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce – Raport 2010, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2010, s. 26, 38, 75, 90. [Association of Innovation and Entrepreneurship Centers in Poland, the Polish Agency for Enterprise Development, Warsaw 2010, p. 26, 38, 75, 90].

Stowarzyszenie Producentów Komponentów Odlewniczych KOM-CAST

Association of Casting Components Producers KOM-CAST

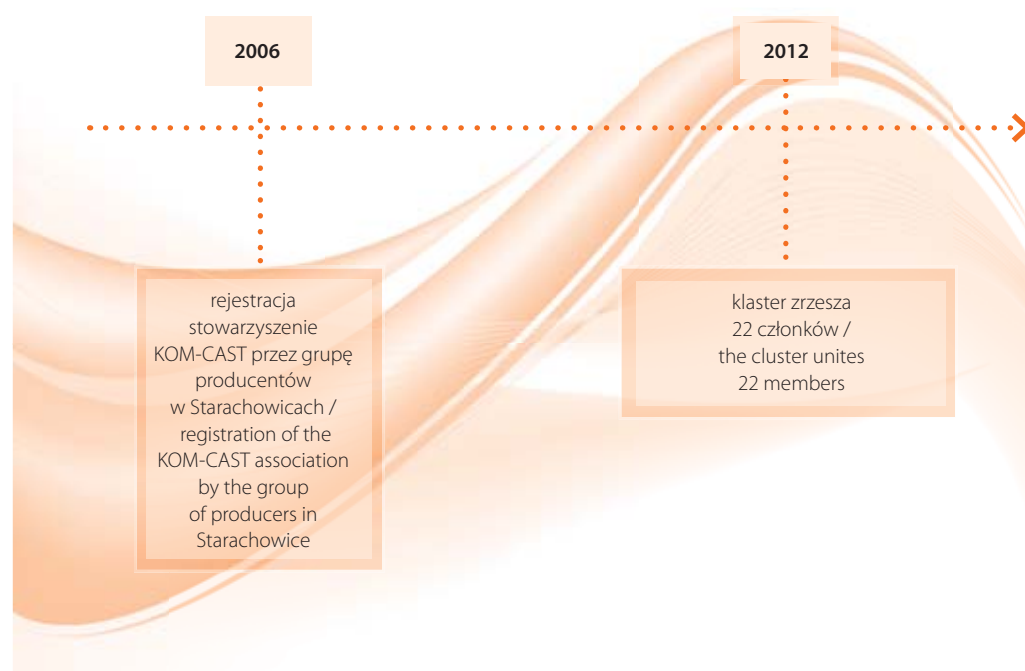

Branża: odlewnicza

Stowarzyszenie Producentów Komponentów Odlewniczych KOM-CAST powstało z inicjatywy grupy przedsiębiorców z branży odlewniczej ze Starachowic, Rzeszowa i Lublina. Klaster jest urzeczywistnieniem idei przedsiębiorstw odlewniczych z województw: świętokrzyskiego, podkarpackiego i lubelskiego w zakresie utworzenia klastra komponentów odlewniczych. Stowarzyszenie wyrasta z tradycji międzywojennych Centralnego Okręgu Przemysłowego oraz zasobów majątkowych i ludzkich ukształtowanych historycznie na terenie Ziemi Świętokrzyskiej, Ziemi Lubelskiej i Podkarpacia.

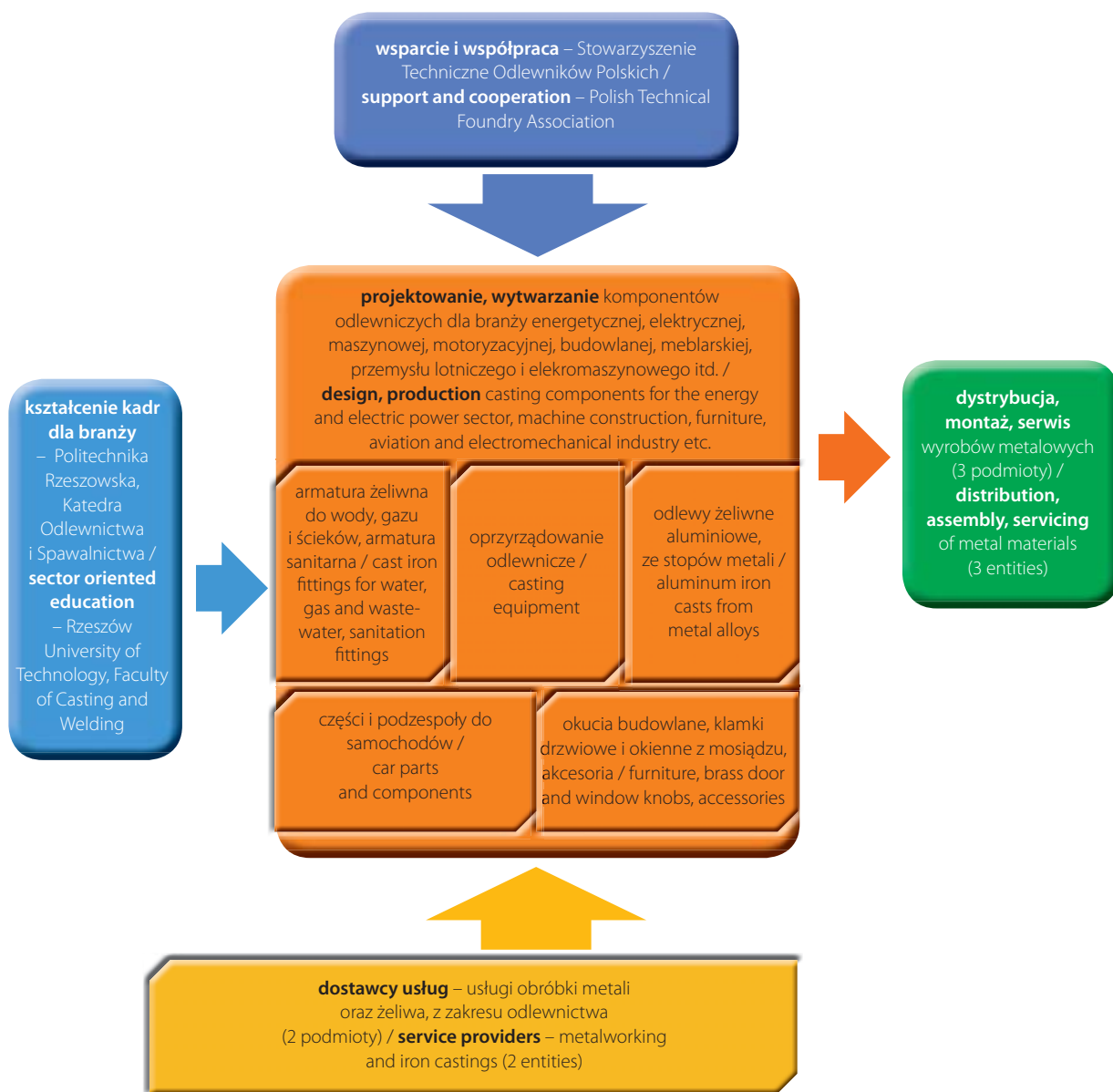
Sector: foundry

The Association of Casting Components Producers KOM-CAST was created at the initiative of the group of entrepreneurs from the foundry sector from Starachowice, Rzeszów and Lublin. The cluster is the implementation of ideas that originated within the foundry enterprises from the Świętokrzyskie, Podkarpackie and Lubelskie Voivodeships. The association stems from the inter-war period tradition of the Central Industrial District and from human resources and capital that found their way into the Świętokrzyskie, Lubelskie and Podkarpackie Voivodeships.

Łańcuch wartości i kompetencje klastra / Value chain and cluster competencies

Kompetencje klastra: reprezentacja przedsiębiorstw branży odlewniczej oraz branż pokrewnych z obszaru Polski Wschodniej, a także podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego regionu, kształcenie kadr dla branży, promowanie korzystnych form współpracy pomiędzy przedsiębiorcami oraz z jednostkami naukowo-badawczymi, wyrównywanie szans producentów odlewów i firm wspomagających produkcję, promowanie tradycji sektora odlewniczego. /

Cluster competencies: representation of enterprises from the foundry sector and related sectors from the territory of Eastern Poland as well as entities operating towards the economic development of the region, educating employees, promoting beneficial forms of cooperation between entrepreneurs and research institutes, enhancing the opportunities of casting producers and companies supporting production, promotion of the sector.

Koordinator

Rolę koordynatora klastra pełni od 2006 r. Stowarzyszenie Producentów Komponentów Odlewniczych KOM-CAST.

Coordinator

Association of Casting Component Producers KOM-CAST performs the function of the cluster's coordinator since 2006.

Dane kontaktowe podmiotu pełniącego rolę koordynatora/animatora: / Contact details of the coordinating entity:

koordynator klastra: / cluster coordinator:	Stowarzyszenie Producentów Komponentów Odlewniczych KOM-CAST / Association of Casting Component Producers KOM-CAST
okres pełnienia funkcji: / period of service:	od 2006 / since 2006
formalna podstawa pełnienia funkcji: / formal basis for performing the function:	statut / statute
adres korespondencyjny: / address for delivery:	ul. Hetmańska 120, 35-078 Rzeszów
osoba do kontaktów: / contact person:	Andrzej Trytek
tel./fax.:	+48 17 717 27 00 / +48 17 717 27 04
e-mail / strona www:	www.kom-cast.pl

Działalność i oferta klastra

Przedsiębiorstwa zrzeszone w klastrze KOM-CAST mają ponad 20% udziału w sprzedaży polskiego przemysłu odlewniczego i 30% udziału w eksporcie odlewów. Zatrudniają razem ponad 4 200 wykwalifikowanych pracowników.

Wśród współpracujących z klastrem instytucji naukowo-badawczych znajduje się Katedra Odlewnictwa i Spawalnictwa Politechniki Rzeszowskiej.

Działalność klastra dotyczy obszarów, takich jak:

- współzawodnictwo zamiast konkurencji,
- wyzwalamie potencjału innowacyjnego,
- wspieranie i promowanie działalności gospodarczej członków klastra,
- promowanie regionu jako parku kooperacyjnego,
- wspieranie działalności badawczo-rozwojowej,
- pomoc w pozyskiwaniu środków z funduszy unijnych,
- łatwiejsze wypracowanie strategii branży,
- skuteczny lobbing na rzecz branży,
- życzliwe wsparcie środowisk lokalnych,
- szybsza adaptacja systemu edukacyjnego do potrzeb branży.

Cluster's activity and offer

Enterprises associated in the KOM-CAST cluster have over 20% share in Polish foundry industry and 30% share in its exports. They altogether employ over 4200 qualified employees.

Among the research institutes cooperating with the cluster we can list the Rzeszów University of Technology, Faculty of Casting and Welding.

The activity of the cluster relates to such areas as:

- cooperation instead of competition,
- releasing the innovative potential,
- support and promotion of economic activity of cluster members,
- promoting the region as a cooperation park,
- supporting R&D,
- aid in obtaining EU funding,
- facilitating the creation of sector strategy,
- efficient lobbying for the sector,
- support of local community,
- quicker adaptation of the education system to the needs of the sector.

Zakład Metalurgiczny
„WSK Rzeszów” Sp. z o.o.
/ Zakład Metalurgiczny
„WSK Rzeszów” Sp. z o.o.
(metallurgical works)

Odlewnie Polskie S.A.
z siedzibą
w Starachowicach /
Odlewnie Polskie S.A.
with the seat
in Starachowice

Magazyn firmy
PHU „CEWAR”
Więch & Więch Sp. J. /
Warehouse
of company
PHU „CEWAR”
Więch & Więch Sp. J.

Kadzie – Odlewnia Ostrowiec Sp. z o.o.
w Ostrowcu Świętokrzyskim /
Ladles – Odlewnia Ostrowiec Sp. z o.o.
w Ostrowcu Świętokrzyskim (foundry in
Ostrowiec Świętokrzyski)

Członkowie klastra / Cluster members

Nazwa / Name	Adres / Address	Działalność / Activity	
1	2	3	
producenci / manufacturers			
BRASS Polska Sp. z o.o.	ul. Przemysłowa 21 24-320 Poniatowa www.brasspolska.com.pl	produkcja, usługi (okucia budowlane, klamki drzwiowe i okienne z mosiądzu, akcesoria łazienkowe oraz mocowania, usługi z zakresu odlewnictwa ciśnieniowego aluminium, mosiądzu i ZnAl, obróbka szlifierska, rotowibracyjna i polerska odlewów oraz wykrawanie na prasach)	production, services (furniture, brass door and window door knobs, bathroom accessories and fittings, services related to aluminum, bras and ZnAl pressure casting, rotary-vibratory polishing and grinding, finishing and tumbling of casts, die shearing on trimming presses)
Fabryka Armatur JAFAR S.A.	ul. Kadyiego 12 38-200 Jasło www.jafar.pl	produkcja (armatura żeliwna do wody, gazu i ścieków, armatura sanitarna i sieci domowe)	production (cast iron fittings for water, gas and wastewater, sanitation fittings and home installations)
Fabryka Maszyn Lubaczów Sp. z o.o.	ul. Mazury 1 37-600 Lubaczów www.fmlubaczow.pl	produkcja (komponenty, wyroby w technologii CNC)	production (components, products in CNC technology)
Huttenes Albertus Polska Sp. z o.o. w Lublinie	ul. Turystyczna 7 20-207 Lublin www.huettenes-albertus.pl	produkcja (najwyższej klasy produkty i odlewy chemiczne)	production (high class products and chemical casts)
Instytut Wdrożeń i Technologii Sp. z o.o.	Al. Wyzwolenia 70 27-200 Starachowice www.iwit.pl	produkcja (odlewy piaskowe, odlewy kokilowe w technologii grawitacyjnej, oprzyrządowanie odlewnicze, usługi w postaci obróbki mechanicznej na maszynach CNC, obróbki cieplnej, piaskowania i obróbki powierzchni odlewów aluminiowych, badania szczelnościowe odlewów aluminiowych, badania penetracyjne i rentgenowskie)	production (sand casting, chill casting - gravity technology, founding equipment, services related to mechanical processing using cnc machines, heat treatment, sand blasting and surface treatment of aluminum casts, penetration and x-ray inspection)
Odlewnia Ciśnieniowa META-ZEL Sp. z o.o.	ul. Hoffmanowej 19 35-016 Rzeszów www.metazel.pl	produkcja odlewów ciśnieniowych (odlewy ze stopów aluminium i cynku)	production pressure casting (aluminum and zinc castings)
Odlewnia Metali Nieżelaznych CEMAD	ul. Przemysłowa 14/17 35-105 Rzeszów www.cemad.com.pl	produkcja (odlewy i komponenty ze stopów aluminium, miedzi i cynku mających zastosowanie w przemyśle energetycznym, elektrycznym, maszynowym, obrabiarkowym oraz motoryzacyjnym)	production (castings and components from aluminum, copper and zinc alloys, which are employed in the energy, electric power, machine construction, lathing and auto industry)
Odlewnia Motoryzacyjna Sp. z o.o.	ul. Krakowska 140 34-120 Andrychów	produkcja (silniki wysokoprężne, zespoły prądotwórcze, odlewy i komponenty)	production (diesel engines, electric current generating components, castings and components)
Odlewnia Ostrowiec Sp. z o.o.	Al. Solidarności 10 27-400 Ostrowiec Św. www.odlewnia-ostrowiec.pl	produkcja (odlewy jednostkowe, małoseryjne i średnioseryjne wykonywane z żeliwa, staliwa i metali kolorowych, produkcja kadzi dla przemysłu stalowego, miedziowego oraz cyny i ołowiu, inne odlewy o masie do 30 ton dla przemysłu hutniczego, cementowego, energetycznego, wydobywczego, maszynowego, okrętowego oraz budowlanego)	production (special casting, small and medium number of items made of iron casts, cast steel and non-ferrous metals, production of ladles for the steel, copper, zinc and led industries, other types of casting weighing up to of 30 tons for such sectors as: metallurgy, cement, energy, mining, shipbuilding and construction)
Odlewnia Tarnów Sp. z o.o.	ul. Kochanowskiego 30 33-100 Tarnów www.odlewnia-tarnow.pl	produkcja, usługi (odlewy żeliwne, usługi w zakresie produkcji modeli odlewniczych, usługi stolarskie, usługa elektrochemicznego czyszczenia odlewów metodą KOLENE)	production, services (iron casts, services related to foundry patterns, joinery, electrochemical cleaning of casts by KOLENE method)
ODLEWNIE POLSKIE S.A.	Al. Wyzwolenia 70 27-200 Starachowice www.odlewniepolskie.pl	produkcja, usługi, handel (odlewy z pełnej gamy tworzyw odlewniczych, działalność usługowa w Polsce i na terenie krajów Unii Europejskiej oraz handlowa w branży materiałów i tworzyw odlewniczych, kompleksowa obsługa klientów, począwszy od projektowania poprzez wykonawstwo oprzyrządowania odlewniczego i produkcję odlewów, ich obróbkę mechaniczną i cieplną oraz malowanie, montaż i wysyłkę)	production, services, trade (casts from a wide range of casting materials, services in Poland and in the territory of EU countries, trade in casting materials, comprehensive customer service including: design, production of casting equipment and castings themselves, casting mechanical working and heat treatment as well as painting, assembly and dispatch)

1	2	3	
PROMEN Ryszard Podkański	ul. Przemysłowa 14/17 35-105 Rzeszów www.promen.ipr.pl	produkcja (odlewy ze stopów metali nieżelaznych (Al, Cu, Zn) głównie dla energetyki, motoryzacji oraz innych działów gospodarki)	production (non ferrous material castings (Al, Cu, Zn) mainly for the energy sector, auto industry and other branches of the economy)
ROZTOCZE Zakład Usługowo-Produkcyjny Rak Roman	ul. Roztocze 18 22-600 Tomaszów Lubelski www.roztocze-rst.com.pl	produkcja (zamki, zawiasy, zaciski, systemy zamykania i akcesoria wyposażenia rozdzielnic elektrycznych)	production (locks, hinges, clamps locking systems and accessories to electric switch gears)
Zakład Metalurgiczny „WSK Rzeszów” Sp. z o.o.	ul. Hetmańska 120 35-078 Rzeszów www.zmwskrz.com	produkcja (odlewy z żeliwa szarego, sferoidalnego i niskostopowego, odlewy ze stopów Al, MG, obróbka mechaniczna odlewów na centrach obróbczych CNC, produkcja i regeneracja oprzyrządowania)	production (iron castings gray, modular and low alloy's, Al and Mg castings, tooling for castings and mmachining, machining casting on CNC machining centre's)
ZOMECH Zakład Obróbki Mechanicznej Sp. z o.o.	ul. Mełgiewska 7/9 20-952 Lublin www.zomech.lublin.pl	produkcja, usługi (części i podzespoły do samochodów osobowych i dostawczych, usługi obróbki mechanicznej w technologii CNC)	production, services (parts and components for passenger and light commercial (transport) vehicles, services for mechanical working in CNC technology)
dostawcy usług / service providers			
PPHU RADSTAR Sp. z o.o.	Al. Wyzwolenia 70 27-200 Starachowice	usługi obróbki metali	metalworking services
Zakład Produkcyjno-Handlowy Krzysztof Bryś	ul. Zwycięzców 14 26-110 Skarżysko Kamienna www.zphbrys.pl	usługi obróbki metalu oraz żeliwa (toczenie, frezowanie, szlifowanie, wiercenie wielowrzecionowe, walcowanie gwintów)	metal and iron cast working services (turning milling, multi spindle drilling, roll-threading)
handel / trade			
ALFA Sp. z o.o.	ul. Orzeszkowej 13 35-006 Rzeszów http://alfa.rzeszow.pl/	handel (hurtownia materiałów ściernych, sprzętarek i narzędzi)	trade (retail sales of abrasive materials, compressors and tools)
OP Handel Sp. z o.o.	Al. Wyzwolenia 70 27-200 Starachowice	handel	trade
PHU „CEWAR” Więch & Więch Sp. J.	ul. Pancerniaków 1”B” 20-331 Lublin www.cewar.com.pl	handel (dostawca wysokiej klasy wyrobów i nowoczesnych rozwiązań technologicznych dla przemysłu, przedstawicielstwo dwudziestu krajowych i zagranicznych producentów narzędzi i oprzyrządowania technologicznego, w ofercie m.in. narzędzia skrawające, pomiarowe, elektronarzędzia, materiały i urządzenia spawalnicze, oprzyrządowanie technologiczne obrabiarek, wyroby hutnicze, materiały żaroodporne, instalacyjne, pompy, żeliwo kanalizacyjne), usługi doradcze, szkoleniowe	trade (providing high class products and modern technological solutions for the industry, commercial representation of twenty national and foreign producers of tools and technological equipment, the offer includes among others machining equipment, measuring devices, power tools, welding materials and devices, technological equipment for lathes, metallurgy products, heat resistant materials, installations, pumps, sewage system iron cast), training and consulting services
jednostki naukowo-badawcze / research institutes			
Politechnika Rzeszowska, Katedra Odlewnictwa i Spawalnictwa	ul. Wincentego Pola 2 35-959 Rzeszów www.prz.rzeszow.pl/mech/zois/zois.htm	wyższa uczelnia	institute of higher education
instytucje otoczenia biznesu / business support institutions			
Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich, Oddział w Rzeszowie	ul. Hetmańska 120 35-028 Rzeszów	instytucja otoczenia biznesu	business support institution

Świętokrzysko- Podkarpacki Klaster Energetyczny

Świętokrzysko- Podkarpacki Energy Cluster

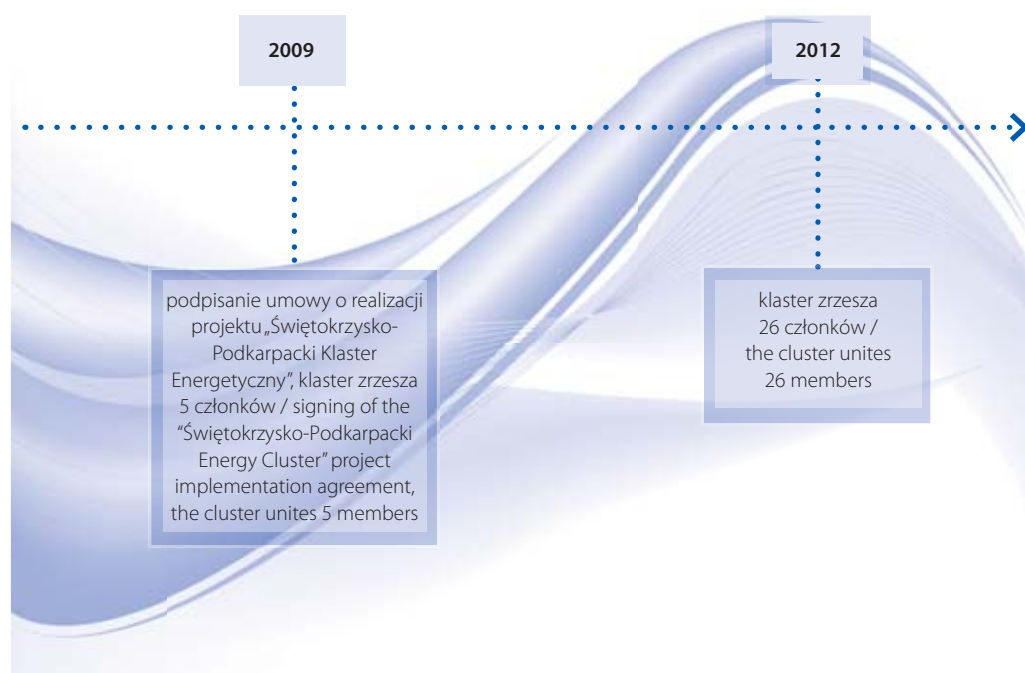

Branża: odnawialne źródła energii

Sector: renewable energy sources

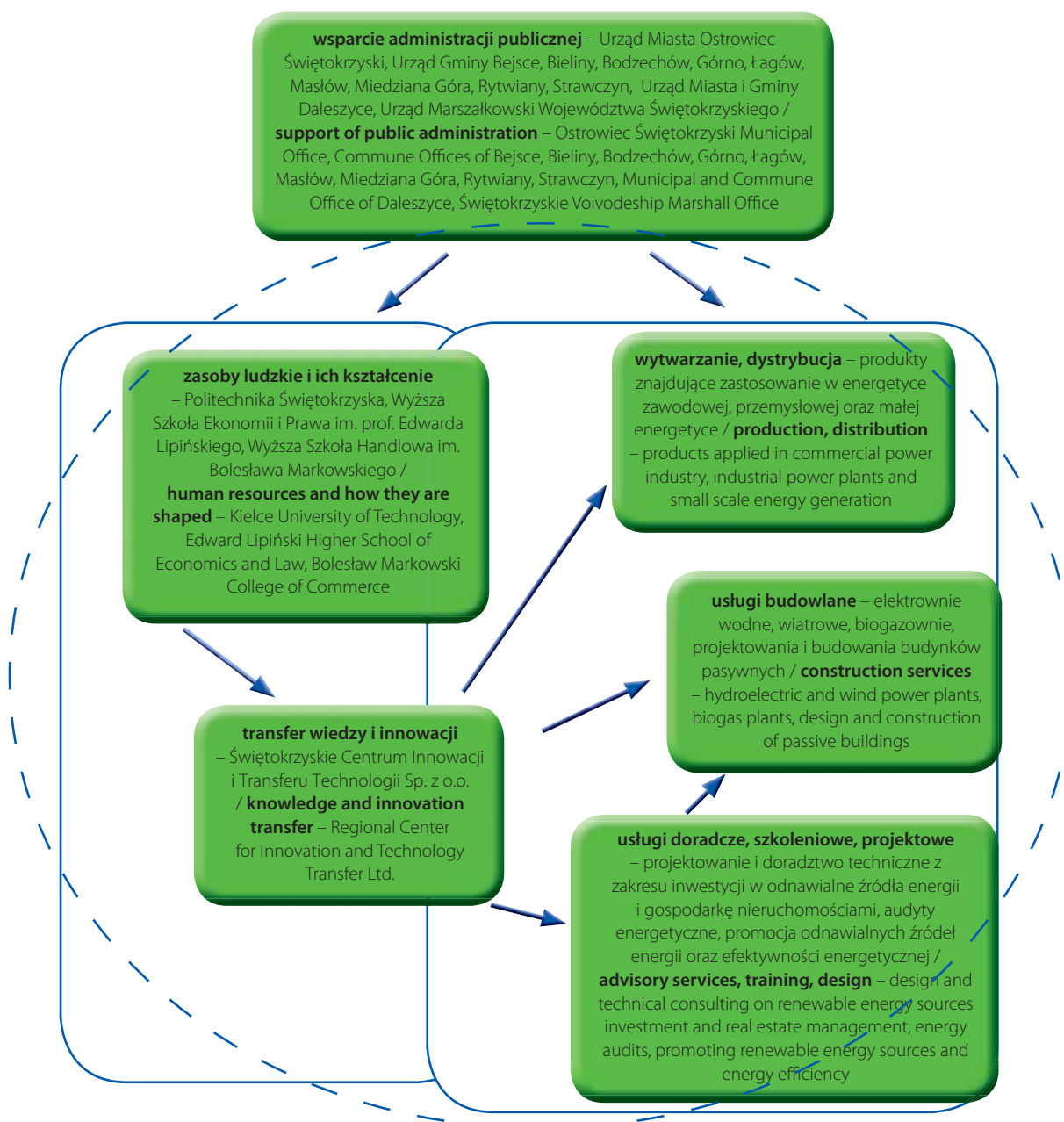
Świętokrzysko-Podkarpacki Klaster Energetyczny powstał z inicjatywy Świętokrzyskiego Centrum Informacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. Klaster został powołany w celu wspierania współpracy ponadregionalnej z zakresu szeroko rozumianej energii odnawialnej, a w szczególności promocji, wdrażania i upowszechniania celów nowej polityki energetycznej Unii Europejskiej na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym. Członkami klastra są działające na terenie Polski Wschodniej jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa i uczelnie wyższe oraz instytucje otoczenia biznesu.

The Świętokrzysko-Podkarpacki Energy Cluster was created at the initiative of the Regional Center for Innovation and Technology Transfer. The cluster was launched in order to boost trans-regional co-operation within the broad scope of renewable energy. The cluster focuses, in particular, on promoting, implementing and popularizing the objectives of the new EU energy policy at local, regional and trans-regional levels. Cluster members include local government units, enterprises as well as institutes of higher learning and business support institutions from eastern Poland.

Łańcuch wartości i kompetencje klastra / Value chain and cluster competencies

Kompetencje klastra: tworzenie sieci współpracy przedstawicieli uczelni, jednostek otoczenia biznesu, administracji oraz przedsiębiorców z branży odnawialnych źródeł energii, opracowanie wspólnych produktów bazujących na innowacyjnych rozwiązaniach wypracowanych przy udziale jednostek B+R uczelni partnerskich, kreowania innowacyjnych produktów i rozwiązań, wspieranie działań związanych ze zrównoważonym wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w oparciu o potencjał regionu świętokrzyskiego, stymulowanie rozwoju nowych technologii i zaplecza analityczno-badawczego. /

Cluster competencies: creating networks of cooperation between university representatives, business support institutions, administration and entrepreneurs from the renewable energy industry, developing joint products based on innovative solutions devised thanks to contribution from R&D units from partner universities, developing innovative products and solutions, supporting activities associated with sustainable use of renewable energy sources in light of the Świętokrzyskie Voivodeship potential, stimulating the development of new technologies as well as analytical and research facilities.

Koordinator

Koordinatorem Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Energetycznego jest Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. Misją Centrum jest wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz stymulowanie rozwoju regionu świętokrzyskiego poprzez transfer osiągnięć naukowo-badawczych, wdrażanie systemów jakości ISO, organizację targów i konferencji. Podejmowane działania ukierunkowane są na zwiększenie świadomości energetycznej wśród samorządów lokalnych, ośrodków naukowo-badawczych, przedsiębiorców, mieszkańców oraz na wskazanie potrzeby stosowania energooszczędnych technologii.

Coordinator

The Regional Center for Innovation and Technology Transfer serves the function of the coordinating entity for the Świętokrzysko-Podkarpacki Energy Cluster. The objective of the Center is to support local entrepreneurship and stimulate the development of the Świętokrzyskie region by means of scientific achievements' transfer, implementation of ISO quality systems or organizing trade fairs and conferences. The actions undertaken are geared towards increasing awareness of energy issues among local governments, research institutes, entrepreneurs, inhabitants and highlighting the need to employ energy-efficient technologies.

Dane kontaktowe podmiotu pełniącego rolę koordynatora/animatora: / Contact details of the coordinating entity	
koordynator klastra: / cluster coordinator:	Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. / The Regional Center for Innovation and Technology Transfer
okres pełnienia funkcji: / period of service:	od 16.12.2009 / since 16.12.2009
formalna podstawa pełnienia funkcji: / formal basis for performing the function:	porozumienie o współpracy / cooperation agreement
adres korespondencyjny: / address for delivery:	ul. Zagnańska 84, 25-528 Kielce
osoba do kontaktów: / contact person:	dr inż. Włodzimierz Grochal
tel./fax.:	+48 41 343 29 10 / +48 41 343 29 12
e-mail / strona www:	biuro@it.kielce.pl / www.it.kielce.pl

Działalność i oferta klastra

Świętokrzysko-Podkarpacki Klastr Energetyczny pozyskuje środki na swoje działanie m.in. w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. Klastr w swojej działalności dąży do podniesienia jakości życia gospodarczego i społecznego w Polsce Wschodniej. W tym celu podejmuje następujące działania:

- opracowywanie gminnych i regionalnych analiz eko-energetycznych,
- promowanie i upowszechnianie innowacyjnych technologii wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej na rzecz wytwarzania energii,
- wspieranie działań firm innowacyjnych i przedsięwzięć zgodnych z celami klastra m.in. poprzez poszukiwanie i pomoc w pozyskiwaniu krajowych i unijnych źródeł finansowania projektów na rzecz rozwoju energetyki odnawialnej,
- wspieranie podnoszenia innowacyjności i konkurencyjności członków klastra,
- pozyskiwanie nowych uczestników klastra,

Cluster's activity and offer

The Świętokrzysko-Podkarpacki Energy Cluster obtains funds for its activities, among others, from the Operational Programme Development of Eastern Poland. The cluster, through its actions, strives to increase the quality of economic and social life in eastern Poland. In order to achieve this goal, the cluster undertakes following measures:

- development of eco-energy analyses for communes and regions,
- promoting and popularizing innovative technologies for using local, renewable energy resources for energy generation,
- supporting companies in their innovative undertakings consistent with cluster's objectives by, among other things, searching for and providing assistance in obtaining Polish and EU funding for projects aimed at developing renewable energy sector,
- boosting innovativeness and competitiveness of cluster members,
- enlisting new consortium members,

- nawiązywanie kontaktów z podobnymi organizacjami funkcjonującymi w Polsce i zagranicą, sprzyjających promocji, upowszechnianiu i transferowi innowacji,
- transfer doświadczeń i sprawdzonych innowacji z krajów Unii Europejskiej oraz upowszechnianie dobrych przykładów (wdrożeń),
- wspieranie rozwoju rozproszonej kogeneracji opartej na lokalnych zasobach energii odnawialnej i innowacyjnych technologiach ich wykorzystania (np. biogazownie rolnicze, plantacje roślin energetycznych i agroenergetyka na obszarach wiejskich, wykorzystanie odpadów),
- promocja działań na rzecz zmniejszania energochłonności budynków i procesów produkcyjnych (np. poprzez upowszechnianie i pomoc w zakresie termomodernizacji budynków, modernizacji lokalnych źródeł energii z wykorzystaniem energii odnawialnej i innowacyjnych technologii),
- promocja innowacji zmniejszających emisję CO² do atmosfery,
- rozwój edukacji ekologicznej w gminach,
- eliminowanie barier hamujących rozwój energetyki odnawialnej.
- establishing contacts with similar organizations operating in Poland and beyond, which facilitate promotion, popularization and transfer of innovations,
- transfer of experiences and tested innovations from EU countries and popularization of good practice (implemented projects),
- supporting the development of dispersed cogeneration based on local renewable energy resources as well as innovative technologies and their application (e.g. agricultural biogas plants, energetic plants farms, agroenergy industry in rural areas, using waste),
- promoting actions aimed at reducing energy consumption of buildings and manufacturing processes (e.g. by popularizing and providing assistance with reference to thermal insulation of buildings, modernization of local energy sources with the use of renewable energy and innovative technologies),
- promoting innovations which reduce CO² emission to the atmosphere,
- developing ecological education in communes,
- eliminating barriers hindering the development of renewable energy sector.

W ramach promocji Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Energetycznego została utworzona strona internetowa www.klasteroze.it.kielce.pl. Materiały promocyjne klastra są dystrybuowane podczas imprez targowych, konferencji oraz wysyłane do instytucji z regionu świętokrzyskiego i podkarpackiego.

The website www.klasteroze.it.kielce.pl was created within the scope of promotional activities pertaining to the cluster. Promotional materials of the cluster are distributed during trade events and conferences; they are also sent to institutions from the Świętokrzyskie and Podkarpackie regions.

Członkowie klastra biorą udział w wyjazdach studyjnych – **misjach zagranicznych mających na celu zapoznanie się z europejskimi dobrymi praktykami i przykładami realizacji lokalnych i regionalnych inicjatyw w zakresie energetyki odnawialnej**. Udział w misjach ułatwia nawiązywanie kontaktów z podobnymi organizacjami funkcjonującymi w innych krajach Unii Europejskiej, sprzyja promocji, upowszechnianiu i transferowi innowacji. Do tej pory zostały zorganizowane 4 misje zagraniczne:

1. Kielce-Zurych-Monachium-Kielce – 13-17.06.2010 r.
2. Kielce-Güssing-Kielce – 07-11.09.2010 r.
3. Kielce-Czechy-Kielce – 6-8.06.2011 r.
4. Kielce-Austria-Włochy-Kielce – 12-16.09.2011 r. /

Cluster members participate in study visits – **foreign missions which goal is to familiarize participants with European best practice and exemplary local and regional initiatives related to renewable energy**. Participation in such missions facilitates establishing contacts with similar organizations operating in other EU countries as well as promoting, popularizing and transferring innovations. So far 4 foreign missions have been organized:

1. Kielce-Zurich-Munich-Kielce – 13-17.06.2010
2. Kielce-Güssing-Kielce – 07-11.09.2010
3. Kielce-Czech Republic-Kielce – 6-8.06.2011
4. Kielce-Austria-Italy-Kielce – 12-16.09.2011

Misja branżowa Kielce-
Güssing-Kielce,
wrzesień 2010 / Trade
mission Kielce-Güssing-
Kielce, September 2010

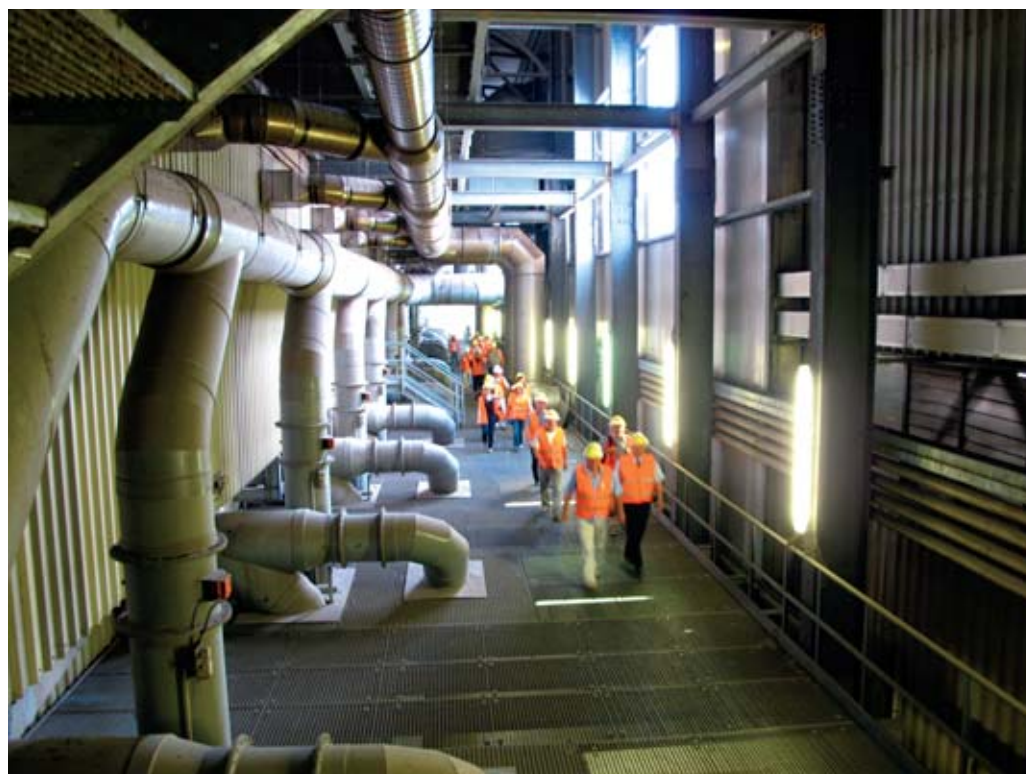
Misja branżowa Kielce-
Güssing-Kielce,
wrzesień 2010 /
Trade mission Kielce-
Güssing-Kielce,
September 2010

Misja branżowa do
Austrii i Włoch,
wrzesień 2011 /
Trade mission to Austria
and Italy, September
2011

Misja branżowa do
Austrii i Włoch, wrzesień
2011, biogazownie /
Trade mission to Austria
and Italy, September
2011, biogas plants

Hala produkcyjna
członka klastra - Fabryki
Kotłów SEFAKO S.A. /
Production hall of
Boilers Factory "SEFAKO"
S.A., cluster member

Wizualizacja osiedla
grodowe – projekt
realizowany przez
członka klastra firmę
Centrum Obsługi
Inwestora ANKRA /
Visualization of
Grodowe estate –
project executed
by ANKRA Investor
Assistance Center,
cluster member

Członkowie klastra / Cluster members

Nazwa / Name	Adres / Address	Działalność / Activity	
1	2	3	
usługi budowlane / construction services			
Centrum Obsługi Inwestora ANKRA	ul. Zagnańska 84A 25-528 Kielce www.ankra.tbu.pl	usługi budowlane (wykonywanie sieci i instalacji kanalizacji, sieci wodociągowej, sieci i instalacji metoda bezwypokową, robót związanych z zagospodarowaniem terenów, projektowania i budowy obiektów kubaturowych, nadzór inwestycyjny, wprowadzanie na rynek usługi projektowania i budowania budynków pasywnych)	construction services (execution of sewage networks and installations, water supply networks, networks and installations using trenchless method, works associated with land development, design and construction of buildings, investment supervision, launching on the market of services relating to passive buildings design and construction)
ENERKO Przedsiębiorstwo Rozwoju Energii Odnawialnej	ul. Staszica 1/115 25-008 Kielce www.enerko.pl	usługi budowlane, projektowe, doradcze (realizacja pod klucz elektrowni wodnych, biogazowni, elektrowni wiatrowych, przygotowanie terenu pod budowę, wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich, prace budowlane, wykonawstwo instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych, produkcja Turbiny Archimedes, projektowanie i doradztwo techniczne z zakresu inwestycji w odnawialne źródła energii, projektowanie zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju przy zastosowaniu najnowszych rozwiązań technologicznych)	construction, design and advisory services (execution of turnkey hydroelectric power plants projects, wind power plants, preparing the ground for construction, trenches and geology and engineering drillings, construction works, execution of water and sewage installations, as well as heat, gas and air-conditioning systems, manufacturing of Archimedes Turbine, design and technical assistance as regards investing in renewable energy, design in line with sustainable development principles using most recent technological solutions)
producenci / manufacturers			
Fabryka Kotłów SEFAKO S.A.	ul. Przemysłowa 9 28-340 Sędziszów www.sefako.com.pl	produkcja, handel (kotły energetyczne, elementy ciśnieniowe, do wszelkiego rodzaju kotłów; produkowane jednostki kotłowe znajdują zastosowanie zarówno w energetyce zawodowej, przemysłowej jak i w tzw. małej energetyce jakimi są zakłady produkcji i przetwórstwa żywności)	production, trade (energy boilers, pressure elements to all types of boilers; produced boiler units are used in commercial power industry, industrial power plants as well as in the so called small-scale energy generation exemplified by food manufacturing and food processing plants)
usługi projektowe, doradcze / design and consulting services			
EKO HYBRES Sp. z o.o.	ul. Klonowa 10A 35-205 Rzeszów www.ekohybres.pl	usługi projektowe (odzyskiwanie surowców pierwotnych oraz energii z odpadów elektrycznych i elektronicznych przy wykorzystaniu innowacyjnych technologii, unikatowych na skalę światową, umożliwiających skuteczną ochronę środowiska)	design services (recovering primary raw materials and energy from electric and electronic waste using innovative, unique on the global scale, technologies which make effective environmental protection possible)
ERG Sp. z o.o.	ul. Poznańska 2C 35-084 Rzeszów	usługi projektowe (wdrażanie rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii, prowadzenie prac związanych z projektowaniem autonomicznych hybrydowych systemów pozyskiwania energii z otoczenia, świadczenie usług stabilizacji gruntów z wykorzystaniem technologii katalityczno-polimerowej)	design services (implementation of renewable energy-related solutions, conducting work associated with designing autonomic, hybrid systems of extracting energy from the environment, providing soil stabilization services using catalyst polymer technology)
Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „BONUS”	ul. Romualda 7/80 25-322 Kielce	usługi doradcze (doradztwo i szkolenia w zakresie odnawialnych źródeł energii i gospodarki nieruchomościami)	consulting services (consulting and training with reference to renewable energy sources and real estate management)
Rynkowa Agencja Świętokrzyska	ul. Kielecka 33 26-001 Masłów www.ledfabrika.pl	usługi projektowe, produkcja, handel (analiza rynku i wdrażanie nowoczesnych technologii, nowe technologie w branży odzieżowej, reklamowej, Digital Signage - rozwiązania oparte o technologię LED, prace przygotowawcze do aktywności w dziedzinie OZE, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, pomoc w nawiązywaniu partnerstw międzynarodowych, organizacja wyjazdów przedsiębiorców)	design services, production, trade (market analysis and implementation of modern technologies, modern technologies in textile industry and advertising, Digital Signage - solutions based on LED technology, preparatory works prior to involvement in RES industry, consulting with reference to running business activity, assistance in establishing international partnerships organizing tours for entrepreneurs)

1	2	3	
jednostki samorządu terytorialnego / local government units			
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Al. IX Wieków Kielc 3 25-528 Kielce www.sejmik.kielce.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Starostwo Powiatowe Kielce	Al. IX Wieków Kielc 3 25-516 Kielce www.powiat.kielce.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Miasta Ostrowiec Świętokrzyski	J. Głogowskiego 3/5 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski www.um.ostrowiec.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Gminy Bejsce	Bejsce 250 28-512 Bejsce www.bejsce.com.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Gminy Bieliny	ul. Partyzantów 17 26-004 Bieliny www.bieliny.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Gminy Bodzechów	ul. Reja 10 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski www.bodzechow.eu	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Gminy Górno	Górno 169 26-008 Górno www.gorno.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Gminy Łagów	ul. Iwańska 11 26-025 Łagów www.lagow-gmina.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Gminy Masłów	ul. Spokojna 2 26-001 Masłów www.maslow.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Gminy Miedziana Góra	ul. Urzędnicza 18 26-085 Miedziana Góra www.miedziana-gora.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Gminy Rytwiany	ul. Staszowska 15 28-236 Rytwiany www.rytwiany.com.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Gminy Strawczyn	ul. Żeromskiego 16 26-067 Strawczyn www.strawczyn.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Urząd Miasta i Gminy w Daleszycach	Plac Staszica 9 26-021 Daleszyce www.daleszyce.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
jednostki naukowo-badawcze / research institutes			
Politechnika Świętokrzyska	Al. 1000-lecia P.P 7 25-314 Kielce www.tu.kielce.pl	wyższa uczelnia (najstarsza wyższa uczelnia w regionie świętokrzyskim i jedyna na tym terenie państwowa uczelnia techniczna, kształci studentów na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska, Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki, Mechatroniki i Budowy Maszyn oraz Zarządzania i Modelowania Komputerowego; od 2009 r. realizuje projekt ENERGIS, którego celem jest budowa energooszczędnego, inteligentnego budynku dydaktyczno-laboratoryjnego zasilanego odnawialnymi źródłami energii)	institute of higher education (the oldest school of higher education in the Świętokrzyskie region and the only state technical school educates students on the following faculties: Construction and Environmental Engineering Faculty, Electrotechnology, Automation and IT, Mechatronics and Mechanical Engineering, as well as Management and Computer Modeling faculties; since 2009 the school has been involved in ENERGIS project which aims at building an energy-efficient, intelligent laboratory and didactic facilities building powered by renewable energy)

1	2	3	
Wyższa Szkoła Ekonomii i Prawa im. prof. Edwarda Lipińskiego	ul. Jagiellońska 109 A 25-734 Kielce www.wseip.edu.pl	wyższa uczelnia (największa niepaństwowa uczelnia w województwie świętokrzyskim, kształci m.in. na kierunkach ekonomia, finanse, informatyka, prawo)	institute of higher education (the biggest non-state school in the Świętokrzyskie Voivodeship, offers such courses as economics, finances, IT, law)
Wyższa Szkoła Handlowa im. Bolesława Markowskiego	ul. Peryferyjna 15 25-56 Kielce www.wsh-kielce.edu.pl	wyższa uczelnia (najstarsza i najbardziej renomowana uczelnia niepaństwowa w regionie świętokrzyskim, kształci m.in. na kierunkach ekonomia, budownictwo, transport, bezpieczeństwo wew.)	institute of higher education (the oldest and most renowned non-state school in the Świętokrzyskie region, it offers such courses as economics, civil engineering, transport, internal security)
instytucje otoczenia biznesu / business support institutions			
INNpuls Sp. z o.o.	ul. Hetmańska 40a 35-045 Rzeszów www.innpuls.pl	usługi projektowe, doradcze (identyfikacja i wspieranie innowacji, zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej, w życiu codziennym, jak i w dziedzinie nauki i techniki, usługi z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, pozyskiwania środków finansowych oraz tworzenia i rozwijania innowacyjnych produktów i usług, współpraca z firmami z branży odnawialnych źródeł energii w ramach przygotowania i realizacji projektów)	design and consulting services (identification and supporting innovations, both in economic as well as in social domain, everyday life, in science and technology, services related to establishing and running business activity, obtaining funds, creating and developing innovative products and services, cooperation with companies from renewable energy industry within the scope of preparing and executing projects)
Podkarpacka Agencja Energetyczna Sp. z o.o.	ul. Szopena 51/213 35-959 Rzeszów www.pae.org.pl	usługi projektowe, doradcze, szkoleniowe (opracowywanie studiów wykonalności, audytów energetycznych, doradztwo w zakresie wyboru źródeł ciepła i sposobów oszczędzania energii, pomoc w pozyskiwaniu środków na finansowanie inwestycji oraz przeprowadzanie szkoleń z zakresu odnawialnych źródeł energii, pomoc w zakresie nawiązywania kontaktów pomiędzy samorządami, przedsiębiorcami oraz instytucjami badawczo-rozwojowymi, promocja odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej)	design, consulting and training services (preparation of feasibility studies, energy audits, consulting pertaining to the selection of sources of heat and methods of saving energy, assistance in procuring funds for investment projects and training on renewable energy sources, assistance in establishing contacts between local governments, entrepreneurs and research institutes, promoting renewable energy sources and energy efficiency)
Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o.	ul. Zagnańska 84 25-528 Kielce www.it.kielce.pl	instytucja otoczenia biznesu (wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz stymulowanie rozwoju regionu - działania na rzecz innowacji i transferu technologii na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym, usługi informacyjne i doradcze, szkoleniowe, realizacja projektów o tematyce energetycznej, których celem jest rozpowszechnianie wiedzy o odnawialnych źródłach energii, zwiększenie świadomości energetycznej wśród samorządów lokalnych, ośrodków naukowo-badawczych, przedsiębiorców, mieszkańców oraz na wskazanie potrzeby stosowania energooszczędnych technologii w regionie)	business support institution (supporting local entrepreneurship and stimulating regional development, activities aiding innovations and technology transfer on international, national and regional level, information and advisory services, training, execution of energy-related projects whose aim is to popularize knowledge about renewable energy sources and enhance awareness of energy-related issues among local governments, research institutes, entrepreneurs, citizens and highlight the need to employ energy-efficient technologies in the region)

Grono Targowe Kielce

Branża: kongresowo-targowa

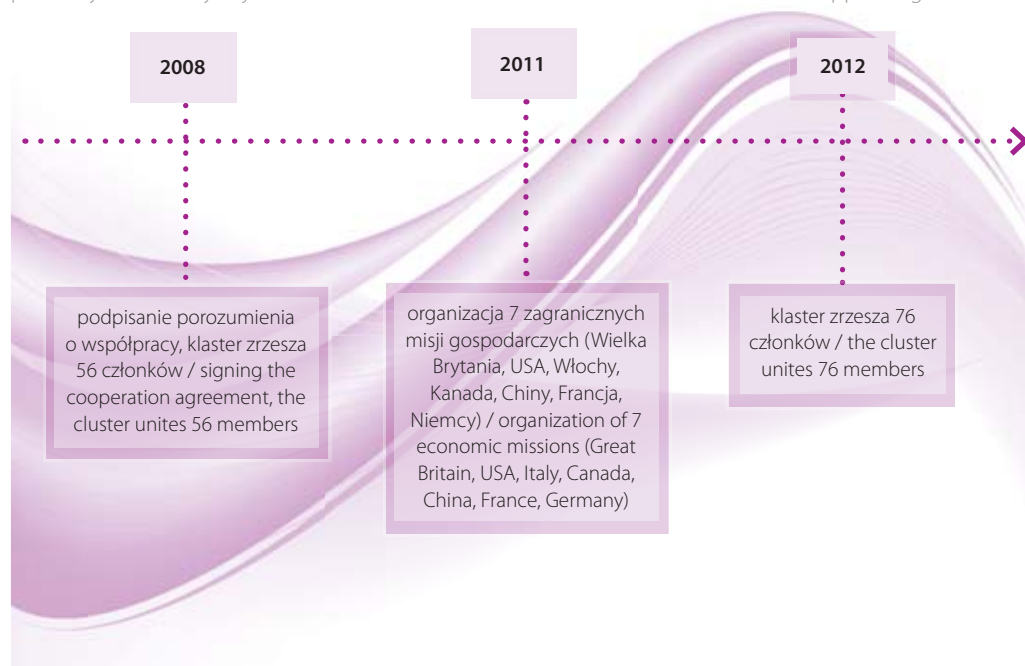
Członkami klastra „Grono Targowe Kielce” są przedsiębiorstwa z województwa świętokrzyskiego działające w szeroko rozumianej branży kongresowo-targowej. Firmy zrzeszone w klastrze oferują pełen zakres usług niezbędnych dla obsługi imprez targowo-konferencyjnych, jak również wydarzeń okołotargowych: usługi doradcze, wystawiennicze, szkoleniowe, promocyjne, hotelarskie, gastronomiczne, transportowe i poligraficzne, a także działające w sferze kultury, sportu i promocji.

Ta różnorodność nawiązuje do celu strategicznego funkcjonowania klastra, jakim jest podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw działających w obszarze organizacji i obsługi imprez targowo-kongresowych oraz usług towarzyszących, poprzez poszerzenie skali i zakresu świadczonych przez nie usług. Klastrę wzmacnia także powiązania między lokalnymi firmami i otoczeniem instytucjonalnym – jednostkami naukowo-badawczymi, szkołami wyższymi, instytucjami publicznymi oraz instytucjami otoczenia biznesu.

Sector: fairs and conferences

Members of the “Kielce Trade Fairs” Cluster include enterprises from the Świętokrzyskie Voivodeship operating in the broadly understood fairs and conferences sector. Companies associated in the cluster offer a full range of services related to the fairs and accompanying conferences, as well as provide additional services related to the trade fairs themselves such as consulting, exhibitions, training, promotion, hotel accommodation and gastronomy, transport and graphic arts, as well as culture and sport.

This variety is related to the strategic aim of the cluster i.e. increasing competitiveness of the enterprises which deal with organizing and providing services related to trade fairs and conferences. This is done by widening the scale and scope of services they provide. The cluster strengthens also links between local companies and institutional environment - research institutes, institutes of higher education, public institutions and business support organizations.

Łańcuch wartości i kompetencje klastra / Value chain and cluster competencies

Kompetencje klastra: integracja i reprezentacja firm z otoczenia obsługi imprez wystawienniczych odbywających się w Targach Kielce S.A., świadczenie szerokiej oferty usług doradczych, wystawienniczych, szkoleniowych, promocyjnych, hotelarskich, gastronomicznych, transportowych, poligraficznych stanowiących zaplecze obsługi imprez targowo-konferencyjnych oraz wydarzeń okołotargowych, podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw działających w branży, tworzenie i wzmacnianie powiązań między lokalnymi firmami i otoczeniem instytucjonalnym – jednostkami naukowo-badawczymi, szkołami wyższymi, instytucjami publicznymi oraz instytucjami wspomagania biznesu. /

Cluster competencies: integration and representation of companies dealing with exhibition events taking place during the Kielce Trade Fairs (Targi Kielce S.A.), offering a wide range of services including: consulting, exhibitions, training, promotion, hotel, gastronomy, transport, graphic arts, which constitute an integral organizational part of the fairs themselves, as well as all accompanying events (including conferences). The competitiveness of enterprises operating in the sector is thus increased. Additionally, links between local companies and institutional environment are being forged and extend to research institutes, institutes of higher education, public institutions, as well as business support institutions.

Koordynator

Koordynatorem klastra jest Izba Gospodarcza „Grono Targowe Kielce”. Do zadań koordynatora należy w szczególności:

- reprezentowanie interesów gospodarczych zrzeszonych w klastrze podmiotów,
- wspieranie internacjonalizacji członków klastra,
- podwyższanie innowacyjności członków klastra,
- kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki i uczciwości w działalności gospodarczej,
- organizowanie pomocy członkom klastra w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych, organizacyjnych i prawnych dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej,
- ułatwianie przepływu informacji i doświadczeń zarówno między firmami z branż pokrewnych, jak i instytucjami edukacyjnymi,
- prowadzenie działalności promocyjnej na rzecz klastra.

Coordinator

The cluster coordinator is the “Kielce Trade Fairs” Chamber of Commerce. The tasks of the coordinator include in particular:

- representing economic interests of entities associated in the cluster,
- supporting the internationalization of cluster members,
- increasing the innovativeness of cluster members,
- shaping and popularizing the rules of ethics and honesty in economic activity,
- organizing assistance for cluster members in solving problem related to: economy, organization and legal issues regarding conducting business activity,
- facilitating the flow of information and experience between companies from related sectors and institutes of higher learning,
- conducting promotional activity towards the cluster.

Dane kontaktowe podmiotu pełniącego rolę koordynatora/animatora: / Contact details of the coordinating entity	
koordynator klastra: / cluster coordinator:	Izba Gospodarcza „Grono Targowe Kielce” / The “Kielce Trade Fairs” Chamber of Commerce
okres pełnienia funkcji: / period of service:	od 2008 / since 2008
formalna podstawa pełnienia funkcji: / formal basis for performing the function:	statut / statute
adres korespondencyjny: / address for delivery:	ul. Zakładowa 3, 25-672 Kielce
osoba do kontaktów: / contact person:	Mirosław Hejduk – Dyrektor Biura Zarządu / Director of the Office of the Board
tel./fax:	+48 504 240 032
e-mail / strona www:	gtk@gronotargowe.pl / www.gronotargowe.pl

Działalność i oferta klastra

Klaster GTK jest jedynym w Polsce i zarazem w Europie klastrem targowym. Działalność klastra polega na zapewnieniu kompleksowej obsługi wystawców i gości targowych.

Aktywność klastra obejmuje następujące działania:

- podejmowanie działań na rzecz tworzenia i utrzymania korzystnych warunków rozwoju gospodarczego oraz wspieranie inicjatyw gospodarczych członków,
- realizacja projektów współfinansowanych z majątku klastra, krajowych oraz unijnych środków pomocowych, służących wypełnianiu celów i zadań klastra,
- upowszechnianie rzetelnej wiedzy i informacji w zakresie prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej między innymi poprzez organizację konferencji, targów, wystaw, seminariów, szkoleń,

Cluster’s activity and offer

The “Kielce Trade Fairs” Cluster is the only cluster in Europe and in Poland that deals with trade fairs. The cluster’s activity is based on ensuring comprehensive services to exhibitors and trade fair guests.

The activity of the cluster includes the following:

- taking up actions towards creating and maintaining beneficial conditions for the economic development and supporting economic initiatives of its members,
- implementation of projects co-financed by the cluster, state an EU aid funds, serving to fulfill the aims and tasks of the cluster,
- popularizing the competent knowledge and information in the scope of conducting economic activity organizing conferences, fairs, exhibitions, seminars, training, publishing articles regarding economic activities,

- publikację w mediach artykułów informacyjnych o tematyce gospodarczej,
- prowadzenie działalności wydawniczej,
 - doradztwo prawne, ekonomiczne, organizacyjne, a także wykonywanie ekspertyz, badań marketingowych oraz konsultingu,
 - podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej służącej realizacji celów i zadań z jednoczesnym przeznaczeniem wypracowanych zysków na działalność klastra,
 - tworzenie i prowadzenie własnych systemów informacji gospodarczej oraz współpraca w tym obszarze z innymi instytucjami i firmami prowadzącymi działalność gospodarczą,
 - współpraca i wymiana doświadczeń z ośrodkami oświatowo-naukowymi oraz organizacjami samorządu gospodarczego, organizacjami pracodawców i innymi organizacjami wspierającymi przedsiębiorców oraz przedsiębiorczość w kraju i za granicą,
 - organizowanie spotkań integrujących środowisko członków klastra,
 - opracowywanie strategii rozwoju klastra oraz planu jej wdrożenia,
 - uczestnictwo w międzynarodowych projektach klastrów,
 - udział w międzynarodowych sieciach branżowych,
 - pozyskiwanie inwestorów zagranicznych dla działań biznesowych członków klastra,
 - zatrudnianie specjalistów z udokumentowanymi kwalifikacjami i doświadczeniem dla wzmocnienia działań biznesowych członków klastra,
 - przeprowadzanie okresowych analiz konkurencyjności członków klastra.
- conducting publishing activity,
 - legal, economic, organizational consulting, as well as preparing expert reports, marketing research and consulting,
 - taking up and conducting economic research that serves the implementation of goals and tasks and devoting the generated profits for the development of the cluster,
 - creating and conducting own economic information systems and cooperating with other institutions and companies,
 - cooperation and exchange of experiences with research and education facilities as well as economic self-government, employee organizations and other institutions supporting enterprises and entrepreneurship home and abroad,
 - organizing meetings integrating cluster members environment,
 - creating strategies of cluster's development as well as implementing those strategies,
 - participating in the international cluster projects,
 - participation in international sector networks,
 - attracting international foreign investors for who would contribute to the clusters development,
 - employing specialists with documented qualification and experience to strengthen business activities of cluster members,
 - periodic competitiveness analysis of cluster members.

Grono Targowe Kielce od początku swego istnienia aktywnie włącza się w realizację projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Wśród projektów realizowanych przez klaster znalazły się:

- **„Edukacja dla rynku pracy”** (8,8 mln zł) – projekt finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki realizowany w partnerstwie z Uniwersytetem im. Jana Kochanowskiego w Kielcach. Rolą Grona Targowego Kielce w projekcie była współpraca z Uniwersytetem przy dostosowywaniu programów nauczania do potrzeb rynku, organizowanie praktyk i staży zawodowych dla studentów, udział w spotkaniach panelowych pracodawców z nauczycielami akademickimi oraz innych działaniach uczelni mających za zadanie maksymalnie zwiększyć efektywność nauczania i szanse na uzyskanie zatrudnienia przez jego absolwentów.
- **“Education for the labour market”** (8,8 mln PLN) – project financed from the funds of the Human Capital Operational Programme and organized in cooperation with Jan Kochanowski University of Humanities and Sciences in Kielce. The role of Kielce Trade Fairs in the project include partnership with the university cooperation project, adjusting teaching programs to the needs of the market, organizing internships for students, participation in panel meetings of employees with academic teachers and other activities of the university aimed at increasing the effectiveness of teaching and the chances for finding employment by graduates.

- **„Młodzieżowy Inkubator Przedsiębiorczości”** (ok. 1 mln zł) finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W ramach projektu powstaną lokalne biura Młodzieżowego Inkubatora Przedsiębiorczości mieszczące się w szkołach zawodowych uczestniczących w realizacji projektu (10 biur). Uczniowie zyskają możliwość zdobycia wiedzy z zakresu przedsiębiorczości i prowadzenia własnej działalności w formie preinkubacji. Dodatkowo prowadzone będą konsultacje z praktykami biznesu z zakresu materiału, który nie jest realizowany w szkolnym programie nauczania. Istotnym elementem tego projektu będzie platforma e-learningowa, poprzez którą uczestnicy będą mogli odbywać szkolenia, korzystając z Internetu w dowolnie wybranym przez siebie czasie. Całość warsztatowa będzie podzielona na dwa etapy – stacjonarny realizowany w szkołach i wirtualny – realizowany za pomocą Internetu. Poprzez uczestnictwo w tych działaniach uczniowie zdobędą wiedzę z zakresu obsługi platformy e-learningowej, udoskonali umiejętności informatyczne i oswoją się z nowymi programami komputerowymi i technologiami ICT.
- **„Przedsiębiorczy student”** (0,35 mln zł) finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt zakłada m.in. przeprowadzenie przez kadrę menadżerską członków GTK szkoleń z przedsiębiorczości w specjalnościach:
 - 1) marketing targowy,
 - 2) public relations,
 - 3) sprzedaż i account management,
 - 4) konsultant funduszy Unii Europejskiej.
- **„Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości”** (0,8 mln zł) finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Celem projektu jest promocja postaw proprzedsiębiorczych wśród 500 osobowej grupy studentów, absolwentów i doktorantów zamieszkałych na terenie województwa świętokrzyskiego.
- **„Rozwój sieci współpracy i wymiany innowacji w klastrze Grono Targowe Kielce”** (0,35 mln zł) finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.
- **„Promocja gospodarcza i inwestycyjna regionu świętokrzyskiego w oparciu o potencjał ośrodka targowego”** (3,3 mln zł) finansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego.
- **“Youth Business Incubator”** (around 1 mln PLN) financed by Human Capital Operational Programme. The project enables the creation of local offices of the Youth Business Incubator located in vocational schools participating in the implementation of the project (10 offices). Students obtain the possibility to acquire knowledge in the scope of entrepreneurship and conducting own business activity in the form of pre-incubation. Additionally, consultation will be carried out dealing with material which is not included in the school curriculum. A relevant element of this project will be the e-learning platform, through which participants will be able to carry out training using the Internet within a time framework they consider suitable. The workshops will be divided into two stages - stationary stage implemented in schools and virtual stage - implemented via Internet. Through participation in those actions students will acquire knowledge in the scope of employing e-learning platform, will perfect their IT skills and will be able to acquaint themselves with new computer programs and IT technologies.
- **“Entrepreneurial Student”** (0,35 mln PLN) financed by Human Capital Operational Programme. The project also includes special training that will be conducted by professional KTF managerial staff in such fields as:
 - 1) fair marketing,
 - 2) public relations,
 - 3) sales and account management,
 - 4) EU funding consultation.
- **“Academic Entrepreneurship Incubator”** (0,8 mln PLN) financed by Human Capital Operational Programme. The aim of the project is the promotion of entrepreneurship among 500 students, graduates and PhD students living in the territory of the Świętokrzyskie Voivodeship.
- **“Development of the cooperation network and exchange of innovation in the KTF cluster”** (0,35 mln PLN) financed by the European Social Fund and state budget within the Integrated Regional Development Operational Programme.
- **“The economic and investment promotion of the Świętokrzyskie region based on the potential of the trade fair center”** (3,3 mln PLN) financed by the Świętokrzyskie Voivodeship Regional Operational Programme.

Grono Targowe Kielce jest oficjalnym partnerem projektu „**Kręgi Innowacji – Rozwój zintegrowanych narzędzi wspierania innowacyjności województwa w obszarach o dużym potencjale wzrostu**”, realizowanego przez Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego.

Grono realizuje szereg działań polegających na utworzeniu Kręgu Innowacji: Branża Targowo-Kongresowa (BTK) m.in.

- zawiązanie formalnej struktury Kręgu i wypracowanie modelu współpracy instytucjonalnej,
- opracowanie Strategii Rozwoju Kręgu BTK,
- stworzenie portfela usług proinnowacyjnych,
- internacjonalizacja i promocja kręgu w kraju i za granicą.

Wdrożone działania pozwolą na opracowanie i wdrożenie proinnowacyjnego modelu współpracy przedsiębiorstw i instytucji regionalnych, nakierowanego na transfer nowoczesnych rozwiązań i technologii do firm – członków Kręgu BTK.

Realizując projekty, klaster współpracuje z instytucjami otoczenia biznesu, takimi jak:

- Targi Kielce S.A.,
- Specjalna Strefa Ekonomiczna Starachowice,
- Stowarzyszenie Integracja i Rozwój,
- Kielecki Park Technologiczny,
- Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii.

KTF is the official partner of the project entitled „**Innovation circles – development of integrated tools for supporting innovation in the voivodeship in areas of major potential**”, implemented by the Marshal Office of the Świętokrzyskie Voivodeship.

The association implements a series of actions to create a Center of Innovation: Trade Fair and Conference Sector including:

- creating a formal structure of the association and working on an institutionally supported cooperation model,
- preparing a Development Strategy for the Trade Fair and Conference Sector Group,
- creating a portfolio of pro-innovative services,
- internationalization and promotion of the group home and abroad.

Implementing the action will help to create and implement a pro-innovative cooperation model of enterprises and regional institutions, directed towards the transfer of modern solution and technologies to companies - members of the TFCS group (Trade Fair and Conference Sector).

Implementing the projects, the cluster cooperates with such business support institutions as:

- Targi Kielce S.A. (Kielce Trade Fairs, a joint stock company),
- Starachowice Special Economic Zone,
- Integration and Development Association,
- Kielce Technology Park,
- Świętokrzyskie Center for Innovation and Technology Transfer.

W 2011 r. Grono Targowe Kielce było organizatorem 7 **misji gospodarczych** (do Wielkiej Brytanii, Niemiec, Włoch, Chin, USA, Kanady i Francji), mających na celu promocję gospodarczą regionu świętokrzyskiego oraz potencjału członków GTK. Na ich potrzeby opracowano materiały informacyjne z ofertą gospodarczą dla inwestorów zagranicznych oraz Katalog Członków GTK w wersji angielskiej. / In 2011 the Kielce Trade Fairs was the organizer of 7 **economic missions** (to Great Britain, Germany, Italy, China, USA, France and Canada), that were to promote the economic potential of the Świętokrzyskie region and the potential of association's members. For that purpose special information materials were prepared outlining their economic offer with foreign investors in mind and an English version of the association's members catalogue.

Wizualizacja
budowanego obecnie
Centrum Kongresowego
Targów Kielce S.A. /
Visualisation of the
Congress Centre of
the Kielce Trade Fairs
JSC (currently under
construction)

Przykładowe imprezy targowe organizowane na Targach Kielce w 2011 r. /
Exemplary fairs organized in Kielce Trade Fairs in 2011.

Członkowie klastra / Cluster members

Nazwa / Name	Adres / Address	Działalność / Activity	
1	2	3	
usługi doradcze, projektowe / consulting, design services			
AEGON S.A. – Przedstawiciel Jarosław Papros	Wiśniówka 61 k/Kielc 26-050 Wiśniówka	usługi ubezpieczeniowe	insurance services
BCO Biuro Doradztwa Biznesowego	ul. Kryształowa 4 25-751 Kielce www.bco24.eu	usługi doradcze, finansowe, szkoleniowe (doradztwo biznesowe, biuro rachunkowe, szkolenia komercyjne)	consulting, financial, training services (business consulting, accounting office, commercial training)
ECRD Biuro Doradztwa Gospodarczego i Rozwoju Obszarów Wiejskich	ul. Młyńska 3 27-600 Sandomierz www.ecrd.pl	usługi doradcze, projektowe, szkoleniowe (szkolenia, studia wykonalności, biznes plany, strategię, badania, analizy)	consulting, design, training services (training, feasibility studies, business plans, strategies, analyses)
EPRD - Tadeusz Pęczek	Brzezie 84a 27-225 Pawłów	usługi doradcze (doradztwo biznesowe)	consulting services (business consulting)
EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o.	ul. Szkolna 36A 25-604 Kielce www.eprd.pl	usługi doradcze (doradztwo w zakresie rozwoju regionalnego, przedsiębiorczości i polityki gospodarczej, rolnictwa, edukacji, ochrony środowiska i innych)	consulting services (consulting in regional development, entrepreneurship and economic policy, agriculture, education, environmental protection and others)
Instytut Innowacji i Biznesu	ul. Staszica 1 25-008 Kielce www.iib.com.pl	usługi doradcze, szkoleniowe (wspomaganie funkcjonowania firm, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych oraz szkół i uczelni wyższych)	consulting, training services (supporting the functioning of the companies, self-government bodies, NGOs, schools and institutes of higher learning)
Kancelaria Doradcy Podatkowego INTER-KODEX	ul. Paderewskiego 29 25-004 Kielce www.interkodex.pl	usługi doradcze, finansowe (biuro rachunkowe, doradztwo podatkowe)	consulting, financial services (accounting office, tax consulting)
Laboratorium Rozwoju Przedsiębiorstw - Dom i Biblioteka Sichowska	Sichów Duży 88 28-236 Rytwiany www.laboratorium.sichow.eu	usługi doradcze (doradztwo dla przedsiębiorczości)	consulting services (business consulting)
Manager P.H.U.	ul. Zgórska 20 B 25-827 Kielce	usługi doradcze (doradztwo związane z prowadzeniem interesów i zarządzaniem)	consulting services (consulting related to conducting business and management)
Rynkowa Agencja Świętokrzyska	Al. Solidarności 34 25-323 Kielce www.rynkowa.info.pl	usługi projektowe, produkcja, handel (analiza rynku i wdrażanie nowoczesnych technologii, nowe technologie w branży odzieżowej, reklamowej, Digital Signage - rozwiązania oparte o technologię LED, prace przygotowawcze do aktywności w dziedzinie OZE, doradztw w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, pomoc w nawiązywaniu partnerstw międzynarodowych, organizacja wyjazdów przedsiębiorców)	design services, production, trade (market analysis and implementing modern technologies, new technologies in the clothing, marketing industry, Digital Signage - solutions based on LED technology, work preparing for the activity in Renewable Energy Sources, consulting in conducting business activity, help in creating international partnerships, organizing business travels)
usługi edukacyjne, szkoleniowe, tłumaczenia / education, training and translation services			
„AKTIV” Szkoła Języków Obcych	Al. IX Wieków Kielc 16 25-516 Kielce www.aktiv.kielce.com	usługi edukacyjne, tłumaczeniowe (szkolenia językowe, tłumaczenia)	education, translation services (language training, translation)
„PRO-FIL” Powszechny Ruch Oświatowy	ul. Romualda 3 25-322 Kielce www.pro-fil.kielce.pl	usługi edukacyjne (szkoły dzienne, szkoły zaoczne, praktyki)	education services (full time courses, extramural studies, internships)
Biuro Tłumaczeń FATIX Mateusz Fatek	ul. Sienkiewicza 42 25-507 Kielce www.fatix.pl	usługi tłumaczeniowe (tłumaczenie tekstów z różnych dziedzin wiedzy)	translation services (translating texts from different fields of knowledge)
British & American Centre	ul. Jana Pawła II 13 25-025 Kielce www.jezykobcy.com	usługi edukacyjne (szkoła językowa, centrum egzaminacyjne)	services education (school of foreign languages, exam center)
INTER-KODA Sp. z o.o.	ul. Paderewskiego 29/4 25-502 Kielce www.interk.pl	usługi szkoleniowe	training services
Muzeum Wsi Kieleckiej	ul. Jana Pawła II 6 25-025 Kielce www.mwk.com.pl	muzeum	museum

1	2	3	
Ośrodek Kształcenia Wielozawodowego „ALFA”	ul. 11-go Listopada 73 28-300 Jędrzejów www.alfa.szkola.pl	usługi edukacyjne, szkoleniowe (szkolenia, kursy zawodowe)	education, training services (courses, vocational training)
POLBRIT	Leszczyny 105 26-008 Górnio	usługi edukacyjne, tłumaczeniowe (kursy językowe, tłumaczenia)	education, translation services (language training, translation)
SEKA S.A. Oddział Kielce	ul. Wiejska 1 25-319 Kielce www.seka.pl	usługi szkoleniowe (nadzór BHP, PPOŻ, szkolenia z zakresu prawa pracy, BHP, HR, finansów, księgowości)	training services (health and safety supervision, fire protection, training regarding labour law, health and safety, finance, accounting)
Stowarzyszenie Na Rzecz Ochrony i Promocji Sztuki Sakralnej „ARS SACRA”	ul. Jana Pawła II 3 25-025 Kielce	stowarzyszenie (ochrona zabytków sztuki sakralnej)	association (protection of sacred art)
usługi hotelarskie, konferencyjne, gastronomiczne / hotel, conference, gastronomy services			
„Roma” Grzegorz Romański	ul. Paderewskiego 20 25-004 Kielce www.monte-carlo.com.pl	usługi gastronomiczne (restauracja – dania kuchni polskiej i europejskiej, obsługa cateringowa wydarzeń)	gastronomy services (restaurant – Polish and European cuisine, catering services)
Amid Prestige, Mikołajczyk & Michoń S. J.	ul. Sienkiewicza 57 25-002 Kielce www.pepe-rosso.pl	usługi gastronomiczne (restauracja kuchni włoskiej, polskiej i międzynarodowej)	gastronomy services (restaurant – Polish, Italian and International cuisine)
CATER Kielce	26-085 Miedziana Góra Ćmińsk Kościelny Wyrowce 13A www.catering.kielce.pl	usługi gastronomiczne (obsługa cateringowa imprez okolicznościowych, bankietów, targów, konferencji)	gastronomy services (catering during events, fairs banquets, conferences)
CEK Centrum Edukacyjno-Konferencyjne Sp. z o.o.	ul. Podklasztorna 103B/7 25-714 Kielce www.cek.kielce.pl	centrum edukacyjno-konferencyjne (wynajem sal szkoleniowych)	conference and education center (renting training facilities)
CENTRUM BIZNESU Hotel Kongresowy	Al. Solidarności 34 25-323 Kielce www.hotelkongresowy.pl	usługi hotelarskie (hotel, restauracja, spa, organizacja konferencji)	hotel services (hotel, restaurant, spa, organizing conferences)
Cztery Strony Świata - Restauracja	ul. Kozia 2 25-514 Kielce www.czterystronyswiata.eu	usługi gastronomiczne (restauracja, catering)	gastronomy services (restaurant, catering)
Hotel „Pod Jaskółką”	ul. Sosnowa 56 Tumlin-Osowa 26-050 Zagnańsk www.podjaskolka.pl	usługi hotelarskie, gastronomiczne (hotel, organizacja imprez okolicznościowych)	hotel, gastronomy services (hotel, organization of events)
HOTEL „Tęczowy Młyn”	ul. Zakładowa 4 25-670 Kielce www.teczowy.com	usługi hotelarskie, gastronomiczne (hotel, restauracja, sale konferencyjne)	hotel, gastronomy services (hotel, restaurant, conference hall)
Hotel Kameralny	ul. Tarnowska 7 25-394 Kielce www.hotelkameralny.com	usługi hotelarskie, gastronomiczne (hotel, restauracja, sala konferencyjna)	hotel, gastronomy services (hotel, restaurant, conference hall)
P.U.H. „AGLO”	ul. Karbońska 3/1 25-640 Kielce	usługi gastronomiczne (bar gastronomiczny)	gastronomy services (bar/ dining place)
Pensjonat Uzdrowskiowy „SOLANNA”	ul. Targowa 2 28-131 Solec-Zdrój www.solanna.com.pl	usługi hotelarskie, gastronomiczne, rekreacyjne (pensjonat uzdrowskiowy, fizykoterapia, masaże, krioterapia, spa, restauracja)	hotel, gastronomy, recreation services (spa/guest house, physical therapy, massage, cryotherapy, spa, restaurant)
Przedsiębiorstwo „ŁYSOGÓRY” Sp. z o.o.	ul. Sienkiewicza 78 25-501 Kielce www.lysogory.com.pl	usługi hotelarskie (hotel - noclegi, kongresy, konferencje, imprezy okolicznościowe)	hotel services (hotel – overnight stays, conferences, events)
Przedsiębiorstwo Gastronomiczne POŁANIECKI	ul. Wesola 51 25-363 Kielce www.polaniecki.net	usługi gastronomiczne (obsługa cateringowa imprez okolicznościowych, konferencji, targów, bankietów)	gastronomy services (catering services, events, events, conferences, trade fairs, banquets)
Targi Kielce S.A.	ul. Zakładowa 1 25-672 Kielce www.targikielce.pl	centrum targowo-konferencyjne (organizacja imprez targowych i konferencji)	trade fair and conference center (organization of fairs and conferences)
Zajazd Raj – Jarosław Łączkiewicz, Iwona Buczyńska	ul. Dobrzączka 26-060 Chęciny	usługi hotelarskie, gastronomiczne (zajazd – noclegi, konferencje, bankiety)	hotel, gastronomy services (Inn – overnight stays, conferences banquets)
Zespół Pałacowy Sp. z o.o.	ul. Zamkowa 3 28-200 Staszów, Kurozwęki www.kurozweki.com	usługi hotelarskie, konferencyjne, gastronomiczne (hotel, konferencje, organizacja przyjęć, wycieczek)	hotel, conference, gastronomy services (hotel, conferences, organizing parties, trips)

1	2	3
usługi turystyczne, rekreacyjne / tourism, recreation services		
Biuro Turystyczne „ABEX”	ul. Sienkiewicza 10 25-333 Kielce www.abexkielce.com.pl	usługi turystyczne, transportowe (organizacja imprez turystycznych, wynajem pojazdów) tourism, transport services (organizing tourism events, car rental)
Centrum Sportowo-Rekreacyjne „STADION”	ul. Krajobrazowa 85 26-001 Masłów www.rekreacja.kielce.pl	usługi rekreacyjne (stoki narciarskie, imprezy okolicznościowe) recreation services (ski resorts, events)
Emeryk.com - Magdalena Leszczyniak	ul. 1-Maja 191 25-655 Kielce www.emeryk.com	usługi rekreacyjne, eventowe (organizacja imprez, eventy, spotkania biznesowe, konferencje, pikniki, team building) recreational services, events (organizing events, business meetings, conferences, open air events, team building)
HUGO Polska Sp. z o.o.	ul. Z. Nałkowskiej 5/40 25-543 Kielce www.hugopolska.pl	usługi rekreacyjne, marketingowe (centrum rozrywki, organizacja promocji, produkcja filmów, marketing) recreation, marketing services (entertainment center, organizing promotions, film production, marketing)
Korona S.A.	ul. Ściegiennego 8 25-033 Kielce www.korona-kielce.pl	klub piłkarski football club
ORIENT DAY SPA	ul. Zagórska 18A 25-355 Kielce www.orientdayspa.pl	usługi rekreacyjne (spa, zabiegi kosmetyczne) recreation services (spa, cosmetic procedures)
Ośrodek Rekreacji i Hipoterapii „MAAG”	ul. Ściegiennego 207 25-116 Kielce www.maagkielce.pl	usługi rekreacyjne, gastronomiczne (hipoterapia, dogoterapia, restauracja) recreation, gastronomy services (hippotherapy, dog therapy, restaurant)
P.H.U. Biuro Podróży „STER”	ul. Siennieńska 6 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski www.bpster.com	usługi turystyczne (biuro podróży - organizacja wycieczek, rejsów, lotów, sprzedaż biletów) tourism services (travel agency, organizing trips, flights, boat trips, ticket sales)
TELEGRAF	ul. Narciarska 6 25-214 Kielce www.rekreacja.kielce.pl	usługi rekreacyjne (wyciągi narciarskie, wypożyczalnia sprzętu) recreation services (ski resorts, renting equipment)
usługi informatyczne / IT services		
F.H.U. CONTACT O/K	ul. Piwowska 28 25-561 Kielce www.contact.net.pl	usługi dla biznesu (projektowanie i wdrażanie zaawansowanych technologicznie rozwiązań w zakresie teleinformatyki, telekomunikacji, monitoringu, automatyki, inżynierii środowiska i logistyki) services for business (design and implementing technologically advanced solution in IT and ICT, monitoring, automatics, environmental engineering and logistics)
IT & BUSINESS SUPPORT	ul. L. Solskiego 14 25-452 Kielce	usługi informatyczne (urządzenia peryferyjne, drukarki) IT services (peripheral devices, printers)
PCET – Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe	ul. Domaniówki 4/30 25-413 Kielce www.pcet.pl	usługi informatyczne (tworzenie stron, wdrażanie systemów informatycznych, projektowanie sieci) IT services (creating web pages, implementing IT systems, network design)
usługi marketingowe, reklamowe / marketing, advertising, printing services		
„Ertón” Robert Faron	ul. Towarowa 7 28-200 Staszów www.erton.com.pl	usługi reklamowe (studio reklamy), produkcja (meble) marketing services (advertisement agency), production (furniture)
„HW” Sp. z o.o.	ul. Sienkiewicza 11 25-900 Kielce	wydawnictwo publishing house
Agencja Promocyjno-Reklamowa „COVER”	Lubrzanka 58 25-361 Kielce www.cover.kielce.pl	usługi reklamowe, promocyjne (gadżety, ceramika, upominki, odzież, poligrafia, reklama wizualna, kalendarze) advertising, promotion services (gadgets, ceramics, gifts, clothing, graphic arts, advertisement, calendars)
Agencja Reklamowa Quebec – Group	ul. Sandomierska 260 25-330 Kielce www.quebec-group.com	usługi reklamowe (reklama wizualna, poligrafia, studio/3D, stoiska targowe) advertising services (visual advertisement, graphic arts, studio/3D, exhibition stands)
Agencja Wydawnicza „AKWARELA PLUS”	ul. Kościuszki 11 25-310 Kielce www.magazynkielce.pl	wydawnictwo (wydawnictwo magazynów „Kielce wczoraj, dziś, jutro” oraz „Świętokrzyskie wczoraj, dziś, jutro”) publishing (magazines: „Kielce wczoraj, dziś i jutro” (Kielce yesterday, today and tomorrow) and „Świętokrzyskie wczoraj, dziś, jutro” (Świętokrzyskie yesterday, today and tomorrow))
COLOR PRESS Wydawnictwo	ul. Mielczarskiego 153 25-611 Kielce www.colorpress.com.pl	wydawnictwo (drukarnia, projektowanie materiałów reklamowych, DTP, druk) publishing house (printing house, design of advertising materials, DTP, printing)
Litwin Junior Advertising Agencja Reklamowa	ul. Ks. Piotra Ściegiennego 6 25-033 Kielce www.lja.kielce.pl	usługi marketingowe, eventowe (organizacja imprez firmowych, catering, produkcja gadżetów reklamowych) marketing services, events (organizing company events, catering, advertising gadget production)
MEDIATEKA	ul. Przemysłowa 33 25-660 Kielce www.mediateka.com.pl	usługi reklamowe (poligrafia, reklama) advertising services (graphic arts, advertising)

1	2	3	
Pracownia Usług Reklamowych "Tewa"	ul. Małopolska 10 25-341 Kielce www.tewa-reklama.pl	usługi reklamowe (poligrafia, sitodruk, artykuły reklamowe, wizualizacja zewnętrzna)	advertising services (graphic arts, screen printing, advertising materials, outdoor visual elements)
Print Media Studio Sp. z o.o.	ul. Jagiellońska 74 25-734 Kielce www.printmedia.com.pl	usługi poligraficzne (drukarnia, DTP)	printing services (printing house, DTP)
Upshot – Wojciech Herman	ul. Batalionów Chłopskich 71 25-671 Kielce www.upshot.pl	usługi reklamowe (agencja reklamowa – stojaki reklamowe, drukarnia wielkoformatowa, reklama wizualna, poligrafia, gadzety reklamowe)	advertising services (advertising agency – advertising stands, big format printing, visual advertisement, graphic arts, advertising gadgets)
Zakład Poligraficzny Czesław Wojciechowski	Al. Partyzantów 7 26-060 Chęciny	usługi poligraficzne (materiały reklamowe, druk, poligrafia)	printing services (advertising materials, printing, graphic arts)
usługi transportowe / transport services			
MUSZKIETER Anna Chmiel	ul. Chareźów 6 26-060 Chęciny www.muszkietier.pl	usługi transportowe (przewozy rozkładowe, wynajem busów)	transport services (people transport, renting buses)
P.T.U.H. „TRANSSER”	ul. Podgórze 28 27-200 Starachowice	usługi transportowe (przewóz ładunków)	transport services (cargo transport)
Świętokrzyskie Zrzeszenie Transportu i Usług	ul. Mickiewicza 1 25-352 Kielce www.busy-kielce.pl	usługi transportowe (przewóz busami, taksówkami, pogotowie techniczne, kursy dla kierowców, reklama)	transport services (bus and taxi transport, technical emergencies, courses for bus drivers, advertising)
usługi budowlane, deweloperskie / construction and house development			
D&J Technology Poland Sp. z o.o.	ul. Paderewskiego 4c/2 25-017 Kielce www.citipark.pl	usługi deweloperskie (wykonywanie zleceń budowlanych, działalność deweloperska)	development services (construction commissions, development activity)
Firma Usługowa Dariusz Kopacz	ul. Starowiejska 7 26-004 Bieliny	usługi budowlane (budownictwo ogólne i wykończeniowe)	construction services (general construction and finishing works)
usługi pielęgnacji zieleni / maintenance of vegetation services			
3STONE Sp. o.o.	ul. Warszawska 312f 25-502 Kielce www.3stone.pl	usługi pielęgnacji zieleni (projektowanie, utrzymanie ogrodów, terenów zieleni)	maintenance of vegetation services (garden and vegetation design and maintenance)
Rejonowe Przedsiębiorstwo Zieleni Sp. z o.o.	ul. Lecha 11A 25-622 Kielce www.zielen.kielce.pl	usługi pielęgnacji zieleni (projektowanie i urządzenie terenów zieleni, ogrodów, klombów i inne usługi ogrodnicze)	maintenance of vegetation services (garden, vegetation and flower bed design and maintenance, also other gardening services)
gospodarka odpadami / waste management			
BIO-MED Sp. z o.o.	ul. Olszewskiego 6 25-663 Kielce www.biomedplus.com.pl	gospodarka odpadami (zbiórka, transport, odzysk, unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne)	waste management (collection, transport, utilization and waste treatment of unsecured and other waste)
produkcenci / manufacturers			
FAMA-BRUK Sp. z o.o.	Brzezie 84a 27-225 Pawłów www.fama-bruk.pl	produkcja (kostka brukowa)	production (cobblestone)
P.B.H.U. „BUDOMAX”	ul. Ściegiennego 257 25-116 Kielce www.budomax.com.pl	produkcja (tartak - więźby dachowe, drewno konstrukcyjne, impregnacja, domy drewniane, altany)	production (lumber mill - rafter framing, construction wood, impregnation, wood houses, summer-houses)
handel / trade			
3F8 – COMPUTERS	ul. Z. Nałkowskiej 5/26 25-543 Kielce	handel (sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania)	trade (computer wholesale, sales of peripheral devices and software)
WINEdeSIGN Sp. z o.o.	ul. Paderewskiego 42 25-502 Kielce www.winedesign.pl	handel (sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych)	trade (wholesale of alcohol beverages)
instytucje otoczenia biznesu / business support institutions			
Fundacja Centrum Europy Lokalnej	ul. Ignacego Paderewskiego 29/3 25-017 Kielce www.fundacja-cel.pl	instytucja otoczenia biznesu (rozwój województwa świętokrzyskiego, rozwój trzeciego sektora oraz aktywizacja zawodowa młodych ludzi)	business support institution (development of the Świętokrzyskie Voivodeship, development of the third sector and professional activation of young people)
Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego Sp. z o.o.	ul. Św. Leonarda 1/14 25-311 Kielce www.fpws.eu	instytucja otoczenia biznesu (pożyczki inwestycyjne i obrotowe)	business support institution (investment and revolving loans)
Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o.	ul. Zagnańska 84 25-528 Kielce www.it.kielce.pl	usługi doradcze, szkoleniowe (doradztwo ogólne, proinnowacyjne, szkolenia)	consulting, training services (general and pro-innovative consulting, training)
Stowarzyszenie Integracja i Rozwój	ul. Śniadeckich 30/5 25-366 Kielce www.sir.com.pl	usługi doradcze, szkoleniowe (realizacja projektów EFS, szkolenia, doradztwo)	consulting, training services (ESF project implementation consulting, training)

Innowacyjny Klaster Zdrowie i Turystyka „Uzdrowiska – Perły Polski Wschodniej”

Innovative Cluster Health and Tourism “Health Resorts – Pearls of Eastern Poland”

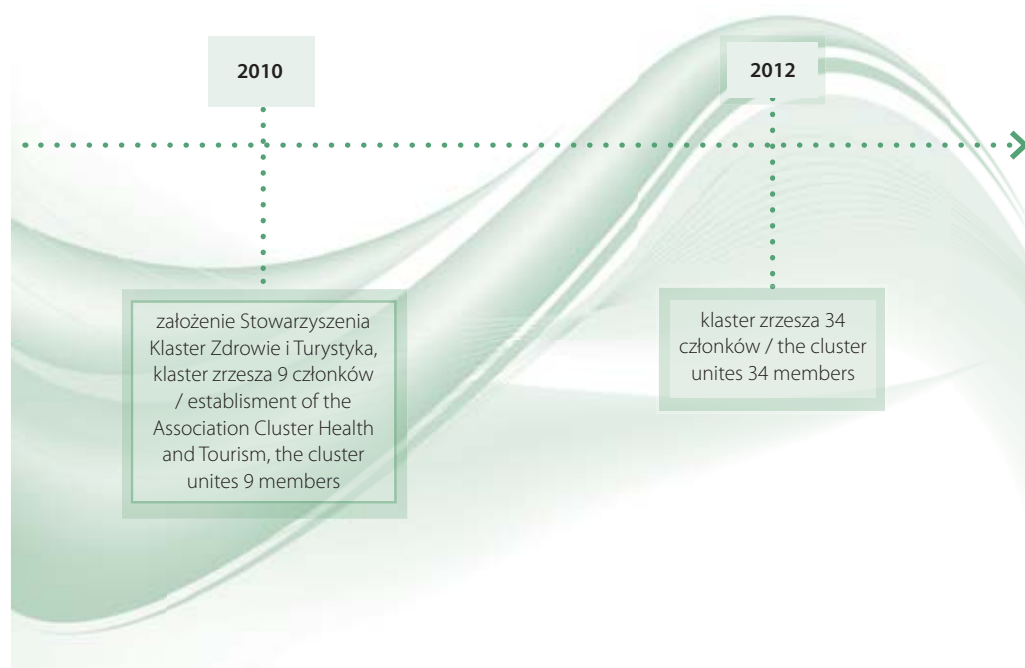
**Uzdrowiska
Perły Polski Wschodniej**
Innowacyjny Klaster Zdrowie i Turystyka

Branża: turystyczna

Sector: tourism

Innowacyjny Klaster Zdrowie i Turystyka „Uzdrowiska – Perły Polski Wschodniej” jest wspólną inicjatywą przedsiębiorców i samorządów gminnych z 5 gmin uzdrowiskowych województw świętokrzyskiego, podkarpackiego i lubelskiego, uczelni – Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie (koordynator) i Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Zamościu, oraz dwóch rzeszowskich jednostek o charakterze doradczym, wspierających przedsięwzięcia biznesowe – Stowarzyszenia Promocji Przedsiębiorczości i Centrum Wspierania Biznesu Sp. z o.o. Do najważniejszych celów działalności klastra należy stworzenie sieci współpracy podmiotów działających w branży oraz ułatwienie transferu wie-

The Innovative Cluster Health and Tourism “Health Resorts – Pearls of Eastern Poland” is a joint initiative of entrepreneurs and local governments from 5 communes with health resort status from the Świętokrzyskie and Podkarpackie Voivodeships as well as universities – University of Information Technology and Management (coordinator) and Zamość University of Management and Administration as well as two advisory entities from Rzeszów which support business ideas – Association of Entrepreneurship Promotion and Business Support Center. The most important objectives of the cluster include the creation of a cooperation network for business entities from the sector alongside with the facilitation of knowledge and innovation

dzy i innowacji pomiędzy nimi. Członkami klastra są przedsiębiorcy świadczący usługi uzdrowiskowe oraz szeroko rozumiane usługi turystyczne w zakresie różnorodnych rodzajów turystyki, a także samorządy lokalne i organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwoju turystyki i rozwoju regionalnego.

transfer. The cluster is composed of entrepreneurs providing health-resort services as well as, broadly speaking, tourism services referring to diverse tourism categories, as well as local governments and non-governmental organizations working for the benefit of tourism and regional development.

Łańcuch wartości i kompetencje klastra / Value chain and cluster competencies

Kompetencje klastra – wsparcie i rozbudowa oferty turystyki uzdrowiskowo-leczniczej, usługi hotelarskie, gastronomiczne, rekreacyjne, kulturowe. /

Cluster competencies – boosting and expanding health-resort related tourism offer, hotel, gastronomy, recreation and culture services.

Koordinator

Funkcję koordynatora klastra pełni Instytut Gospodarki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.

Coordinator

The function of the coordinating entity is performed by the Economy Institute of the University of Information Technology and Management in Rzeszów.

Dane kontaktowe podmiotu pełniącego rolę koordynatora/animatora: / Contact details of the coordinating entity:	
koordynator klastra: / cluster coordinator:	Instytut Gospodarki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie / Economy Institute of the University of Information Technology and Management in Rzeszów
okres pełnienia funkcji: / period of service:	od 2010 / since 2010
formalna podstawa pełnienia funkcji: / formal basis for performing the function:	porozumienie o współpracy / cooperation agreement
adres korespondencyjny: / address for delivery:	ul. Sucharskiego 2, pok. 01, 35-225 Rzeszów
osoba do kontaktów: / contact person:	dr Tomasz Soliński – dyrektor biura klastra / office director
tel./fax.:	+48 17 86 61 120
e-mail / strona www:	biuro@klasterzit.pl, dyrektor@klasterzit.pl / www.klasterzit.pl

Działalność i oferta klastra

Innowacyjny Klaster Zdrowie i Turystyka „Uzdrowiska – Perły Polski Wschodniej” jest klastrem o charakterze usługowym. Służy rozwojowi usług lecznictwa i turystyki uzdrowiskowej w powiązaniu z ekoturystyką, turystyką aktywną i kulturową. Ponadto klaster dąży do upowszechnienia pozytywnego wizerunku uzdrowisk Polski Wschodniej, ułatwia wymianę doświadczeń i upowszechnia najlepsze praktyki współpracy klastrowej oraz promuje ideę klasteringu. Działania klastra są wspierane przez Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej. Uzdrowiskowa inicjatywa klastrowa stanowi jedną z pierwszych inicjatyw tego typu o zasięgu ponadregionalnym. Działania przez nią podejmowane mają na celu wypracowanie zbioru modelowych, konkurencyjnych rozwiązań, możliwych do zastosowania na terenie różnych gmin uzdrowiskowych, w szczególności w Polsce Wschodniej. Uzdrowiska staną się ośrodkami rozwoju gospodarczego, nie tylko na poziomie lokalnym, lecz również regionalnym i ponadregionalnym. W wyniku ukształtowania innowacyjnych, zintegrowanych produktów turystycznych i ich wypromowaniu na rynku krajowym i zagranicznym wykreowany zostanie nowy popyt i nowe źródła dochodów dla mieszkańców miejscowości uzdrowiskowych Polski Wschodniej, przyczyniając się do ożywienia gospodarczego tego obszaru, przy wykorzystaniu przede wszystkim wewnętrznych, endogenicznych źródeł jego rozwoju.

Cluster’s activity and offer

The Innovative Cluster Health and Tourism “Health resorts – Pearls of Eastern Poland” is a service cluster. It serves the purpose of developing medical services and health resort tourism in conjunction with eco-tourism, active and culture-oriented tourism. Moreover, the cluster strives to popularize positive image of health resorts from eastern Poland, it facilitates sharing of experiences and popularizes best cluster cooperation practices and promotes the idea of clustering. The activities of the cluster are supported by the Operational Programme Development of Eastern Poland. Health resort cluster initiative is one of the first of this kind with trans-regional scope. Actions undertaken by the cluster aim at developing a set of model, competitive solutions which can be applied in different health resort regions, especially in eastern Poland. Health resorts will become centers of economic development, not only on local but also on regional and trans-regional level. As a consequence of shaping innovative, integrated tourism products and promoting them on the national and international market, new demand will be generated along with new sources of income for inhabitants of health resorts from eastern Poland, which will contribute to the area’s economic revival based, primarily, on its internal, endogenic development factors.

Zadaniem klastra jest wzmacnianie współpracy jego uczestników w celu realizacji wspólnych projektów finansowanych ze środków własnych, funduszy krajowych, zagranicznych oraz europejskich, przeznaczonych w szczególności na: badania naukowe, wspólne projekty inwestycyjne, działania związane z rozwojem nowoczesnych technologii, a także promocję marki klastra, jego produktów i usług (nowe usługi lecznicze, SPA, kosmetyki, produkty turystyczne).

Podmioty działające w branży turystycznej mogą brać udział w organizowanych przez klastę otwartych seminariach, forach naukowych i konferencjach.

W ramach realizacji projektu Innowacyjny Klasta Zdrowie i Turystyka „Uzdrowiska – Perły Polski Wschodniej” przeprowadzone zostały badania naukowe w przedsiębiorstwach i gminach uzdrowskich uczestniczących w projekcie. Celem prac badawczych była diagnoza sytuacji oraz opracowanie strategii kompleksowej i strategii cząstkowych działalności klastra.

The objective of the cluster is to boost cooperation among its members in order to implement joint projects financed from own resources, Polish as well as foreign and European funds devoted, in particular, to: scientific research, joint investment projects, actions related to the development of modern technologies and promotion of cluster brand, its products and services (new healing-related services, SPA, cosmetics, tourism products).

Entities from the tourism sector may participate in open seminars, scientific forums and conferences organized by the cluster.

As part of the Innovative Cluster Health and Tourism “Health Resorts - Pearls of Eastern Poland” scientific studies were conducted in companies and health resort communes participating in the project. The aim of the research was to diagnose the situation and develop comprehensive strategy as well as partial strategies for cluster’s operation.

Wyjazdy studyjne do uzdrowisk zagranicznych

Członkowie klastra wzięli udział w wyjeździe studyjnym do wybranych uzdrowisk zlokalizowanych w Europie Środkowej. W ciągu siedmiu dni uczestnicy wyjazdu odwiedzili osiem miejscowości uzdrowskich, z których siedem znajdowało się poza granicami kraju: Słowacja – uzdrowisko Dudince w kraju bańskobystrzyckim, Austria – uzdrowiska: Bad Blumau i Bad Waltersdorf w Landzie Styria, Niemcy – uzdrowiska: Bad Füssing w Bawarii i Bad Elster w Saksonii, Czechy – uzdrowiska: Franciskowe Łaźnie i Karlowe Wary w kraju Karlowe Wary. Ponadto odwiedzono polskie uzdrowisko Kudowa-Zdrój w województwie dolnośląskim.

Przedstawiciele klastra uczestniczyli także w wyjeździe studyjnym do Uzdrowiska Truskawiec na Ukrainie. Organizatorem wyjazdu było Biuro Klastra. Głównymi celami wyjazdu było poznanie oferty i infrastruktury usługowej Uzdrowiska w Truskawcu, poznanie działalności Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Kurortpolis” utworzonej na terenie uzdrowiska przez rząd Ukrainy oraz spotkanie z władzami miasta służące rozpoznaniu problemów rozwoju uzdrowiska oraz możliwości podjęcia współpracy. /

Study tours to health resorts abroad

Cluster members participated in a study tour to selected health resorts in central Europe. Over a period of seven days they visited eight health resorts, out of which seven were outside Poland: Slovakia – Dudince health resort in Banska Bystrica area, Austria – Bad Blumau and Bad Waltersdorf in Styria, Germany – Bad Füssing in Bavaria and Bad Elster in Saxony, Czech Republic – Frantiskovy Lazne and Karlovy Vary in Karlovy Vary region. Furthermore, a visit was paid to a Polish health resort of Kudowa-Zdrój in the Dolnośląskie Voivodeship.

Cluster representatives also participated in a study tour to Truskavets health resort in the Ukraine. Cluster office was the organizer of the trip. The main aim of the tour was to get familiar with the offer and infrastructure of the Truskavets Health Resort, learn about the activity of the “Kurortpolis” Special Economic Zone created on the health resort area by the Ukrainian government and to meet city’s authorities in order to examine problems with health resort’s development and explore cooperation possibilities.

Basen w zakładzie
przyrodoleczniczym /
Swimming pool in
natural therapy facility

Usługi oferowane przez członków klastra / Services offered by the members of the cluster

Maska na ciało z gorącej
czekolady – odnowa
biologiczna /
Body mask of hot
chocolate – SPA

Maska algowa – odnowa
biologiczna /
Body mask with
algae – SPA

Zabiegi laserem /
Laser treatments

Produkty członka klastra
– Uzdrowisko Iwonicz
/ Products of a cluster
member – Iwonicz
Health Resort

Uzdrowisko
Iwonicz Zdrój /
Iwonicz Zdrój Health
Resort

Członkowie klastra / Cluster members

Nazwa / Name	Adres / Address	Działalność / Activity	
1	2	3	
uzdrowiska / health resorts			
Uzdrowisko Busko-Zdrój S.A.	ul. F. Rzewuskiego 1 28-100 Busko-Zdrój www.uzdrowiskobusko.pl	lecznictwo uzdrowiskowe (leczenie schorzeń: reumatyczne, pourazowe, neurologiczne, układu krążenia, skórne, dziecięce porażenia mózgowie i schorzenia ortopedyczne)	spa treatments (treating of the following ailments: rheumatic, post-traumatic as well as circulatory system problems alongside with skin and children's conditions, cerebral palsy and orthopedic conditions)
Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o.	ul. Sanatoryjna 3 37-620 Horyniec-Zdrój www.uzdrowisko-horyniec.com.pl	lecznictwo uzdrowiskowe (leczenie chorób narządu ruchu, reumatycznych)	spa treatments (treatments of locomotion organ conditions and rheumatic conditions)
Uzdrowisko Iwonicz S.A.	Al. Torosiewicza 2 38-440 Iwonicz-Zdrój www.uisa.pl	lecznictwo uzdrowiskowe (pobyty lecznicze, turnusy rehabilitacyjne, wczasy wypoczynkowe, pobyty odnowy biologicznej i spa), usługi hotelarskie (pobyty hotelowe, pobyty okazjonalne, obsługa hotelowo-restauracyjna szkoleń i konferencji, organizacja imprez okolicznościowych)	spa treatments (treatment stays, rehabilitation stays, vacations, spa rejuvenation stays and spa), hotel services (hotel stays, special occasion stays, hotel and restaurant services during training and conferences as well as special occasion events)
Uzdrowisko Rymanów S.A.	ul. Zdrojowa 48 38-481 Rymanów-Zdrój www.uzdrowisko-rymanow.com.pl	lecznictwo uzdrowiskowe (leczenie i rehabilitacja dzieci i dorosłych, w przypadku dzieci profil leczniczy obejmuje choroby górnych i dolnych dróg oddechowych, choroby nerek i dróg moczowych, choroby narządu ruchu; u dorosłych pacjentów leczenie i rehabilitacja obejmują: choroby górnych i dolnych dróg oddechowych, choroby narządu ruchu, choroby kardiologiczne)	spa treatments (treatment and rehabilitation of children and adults, in the case of children the treatment profile includes ailments of upper and lower respiratory tract, kidney ailments, urinary system, ailments of motor organs; rehabilitation and treatments of adults include: upper and lower respiratory tract ailments, motor organ ailments, heart problems)
usługi rehabilitacyjne / rehabilitation services			
Centrum Promocji Zdrowia SANVIT Sp. z o.o. Oddział Iwonicz Zdrój Sanatorium Uzdrowiskowe	ul. ks. Jana Rąba 1 38-440 Iwonicz Zdrój www.sanvit.eu	lecznictwo uzdrowiskowe (leczenie narządów ruchu pochodzenia ortopedycznego, reumatologicznego i neurologicznego)	spa treatments (treatment of motor organs both orthopedic, rheumatic and neurological)
Centrum Rehabilitacji Rolników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Horyńcu-Zdroju	ul. Sanatoryjna 2 37-620 Horyniec-Zdrój hwww.crr-horyniec.pl	lecznictwo uzdrowiskowe (zabiegi z zakresu kinezyterapii, elektrolecznictwa, hydroterapii, ciepolecznictwa, krioterapii, masaże klasyczne oraz zabiegi z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych: borowiny i wód siarczkowo-siarkowodorowych, ukierunkowane na leczenie schorzeń narządu ruchu i chorób reumatycznych)	spa treatments (kinesiotherapy treatment, electrotherapy, hydrotherapy, termotherapy, cryotherapy, massage, and treatment using natural healing resources: peloid and sulphile and hydrosulphic, aimed at treating motor organs and rheumatic diseases)
Centrum Rehabilitacji Rolników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Iwoniczu-Zdroju	ul. ks. Jana Rąba 22 38-440 Iwonicz-Zdrój www.criwonicz.sanatoria.com.pl	lecznictwo uzdrowiskowe (turnusy rehabilitacyjne i wczasy lecznicze, rehabilitacja schorzeń narządu ruchu)	spa treatments (rehabilitation camps and rehabilitation of motor organ ailments)
Górnické Sanatorium – „Górník”	ul. ks. Jana Rąba 3 38-440 Iwonicz Zdrój www.sanatorium-gornik.pl	lecznictwo uzdrowiskowe (leczenie schorzeń narządu ruchu – ortopedycznych, reumatycznych, schorzeń neurologicznych, chorób górnych dróg oddechowych)	spa treatments (motor organ ailments treatment – orthopedic, rheumatic, neurological, ailments of upper respiratory tract)
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sanatorium Uzdrowiskowe „Amer-Pol”	ul. Zdrojowa 27 38-610 Polańczyk www.amer-pol.com.pl	lecznictwo uzdrowiskowe, zabiegi spa, medical spa	spa treatments, spa, medical spa
Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny i Medycyny Estetycznej „NATURA”	ul. Chopina 9 28-100 Busko Zdrój www.natura.med.pl	lecznictwo uzdrowiskowe (leczenie chorób kręgosłupa i stawów oraz medycyna estetyczna)	spa treatments (spine and joints ailments and esthetic medicine)
Samodzielne Publiczne Sanatorium Rehabilitacyjne dla Dzieci im. J. Korczaka w Krasnobrodzie	ul. Sanatoryjna 1 22-440 Krasnobród www.sanatorium-krasnobrod.pl	lecznictwo uzdrowiskowe (leczenie i rehabilitacja dzieci i dorosłych w systemie stacjonarnym i ambulatoryjnym, ze schorzeniami układu oddechowego, układu ruchu i układu nerwowo-mięśniowego)	spa treatments (treatment and rehabilitation of children and adults in the stationary and ambulatory systems with respiratory tract ailments, motor organs, nervous and muscle system ailments)

1	2	3	
Sanatorium Uzdrowiskowe „Bajka” NZO Beata Krukowska-Bania	ul. Sobieskiego 3 37-620 Horyniec www.sanatoriumbajka.com	lecznictwo uzdrowiskowe (leczenie schorzeń narządu ruchu, neurologicznych)	spa treatment (motor organ treatment, neurological treatment)
Sanatorium Uzdrowiskowe Nida-Zdrój Sp. z o.o.	ul. Rzewuskiego 9 28-100 Busko-Zdrój www.sanatoria.com.pl/ sanatorium-uzdrowiskowe-nida-zdroj.busko-zdroj.html	lecznictwo uzdrowiskowe (leczenie chorób narządu ruchu, reumatycznych, układu nerwowego, naczyń obwodowych, skóry)	spa treatment (motor organ treatment, rheumatic, nervous system, peripheral vessels and skin)
usługi hotelarskie, gastronomiczne / hotel, gastronomy services			
Energetyk SPA Sp. z o.o.	ul. Piwarskiego 26 38-440 Iwonicz-Zdrój www.hotels-energetyk.com.pl	usługi hotelarskie (organizacja konferencji, spotkań biznesowych)	hotel services (organizing conferences, business meetings)
Hotel Atrium „Amer-pol” Sp. z o.o. „Atrium”	ul. Zdrojowa 28 38-610 Polańczyk www.dwatrium.pl	usługi hotelarskie	hotel services
Hotel Restauracja „Jaś Wędrowniczek”	ul. Bieleckiego 8 38-481 Rymanów www.jas-wedrowniczek.pl	usługi hotelarskie	hotel services
Hotel „POD ŚWIERKIEM”	ul. Waryńskiego 38 28-100 Busko-Zdrój www.busko-zdroj.com/ podswierkiem www.hotelura.eu	usługi hotelarskie	hotel services
Hotel i Restauracja „Straszny Dwór”	ul. Kasztanowa 4 38-481 Rymanów Zdrój www.straszny-dwor.pl	usługi hotelarskie	hotel services
Ośrodek Wypoczynkowy „Natura”	ul. Zamojska 23 22-440 Krasnobród www.natura.go3.pl	usługi hotelarskie	hotel services
Ośrodek Wypoczynkowy „RANCHO”, Hotel „EwKa”	Myczków 38-610 Polańczyk www.hotelewka.bieszczady.pl	usługi hotelarskie	hotel services
Ośrodek Wypoczynkowy „RUDAWKA”	Rudawka Rymanowska 6 38-480 Rymanów www.rudawka.pl	usługi hotelarskie	hotel services
Willa Krakowianka	ul. Zdrojowa 2 38-440 Iwonicz Zdrój www.krakowianka.com	usługi hotelarskie	hotel services
usługi turystyczne / tourism services			
Biuro Podróży i Turystyki „RESTUR”	ul. Krzyżanowskiego 8 35-328 Rzeszów www.restur.rzeszow.pl	biuro podróży	travel agency
jednostki samorządu terytorialnego / local government units			
Miasto Krasnobród	ul. 3 Maja 36 22-440 Krasnobród www.krasnobrod.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Miasto i Gmina Busko-Zdrój	ul. Mickiewicza 10 28-100 Busko-Zdrój www.busko.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Gmina Iwonicz-Zdrój	al. Słoneczna 28 38-440 Iwonicz-Zdrój www.iwonicz-zdroj.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Gmina Horyniec-Zdrój	Al. Przyjaźni 5 37-620 Horyniec-Zdrój www.ughoryniec.iap.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Gmina Rymanów	ul. Miłkowskiego 14a 38-480 Rymanów www.rymanow.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
Gmina Solec-Zdrój	ul. 1-go Maja 10 28-131 Solec-Zdrój www.solec-zdroj.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit

1	2	3	
Gmina Solina z/s w Polańczyku	ul. Wiejska 2 38-610 Polańczyk www.esolina.pl	jednostka samorządu terytorialnego	local government unit
jednostki naukowo-badawcze / research institutes			
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie	ul. Sucharskiego 2 35-225 Rzeszów http://wsiz.rzeszow.pl	uczelnia wyższa	institute of higher learning
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu	ul. Akademicka 4 22-400 Zamość www.wszia.edu.pl	uczelnia wyższa	institute of higher learning
instytucje otoczenia biznesu / business support institutions			
Stowarzyszenie Promocji Przedsiębiorczości	ul. Słowackiego 7a pok. 9 35-060 Rzeszów www.spp.org.pl	instytucja otoczenia biznesu (usługi szkoleniowe, doradcze, informacyjne, badawcze)	business support institution (consulting, trainings, information, research services)
Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Rafał Kłiś	ul. Waryńskiego 31 28-100 Busko-Zdrój www.Kurort24.pl	instytucja otoczenia biznesu (portal skupiający najważniejsze informacje na temat uzdrowisk, sanatoriów i pensjonatów regionu)	business support institution (portal focuses on the most important information regarding spas and guest houses in the region)
Centrum Wspierania Biznesu Sp. z o.o.	ul. Słowackiego 7a pok. 7 35-060 Rzeszów	instytucja otoczenia biznesu (usługi consultingowe)	business support institutions (consulting services)

Świętokrzysko- Podkarpacki Klaster Budowlany INNOWATOR

Świętokrzysko- Podkarpacki Construction Cluster INNOWATOR

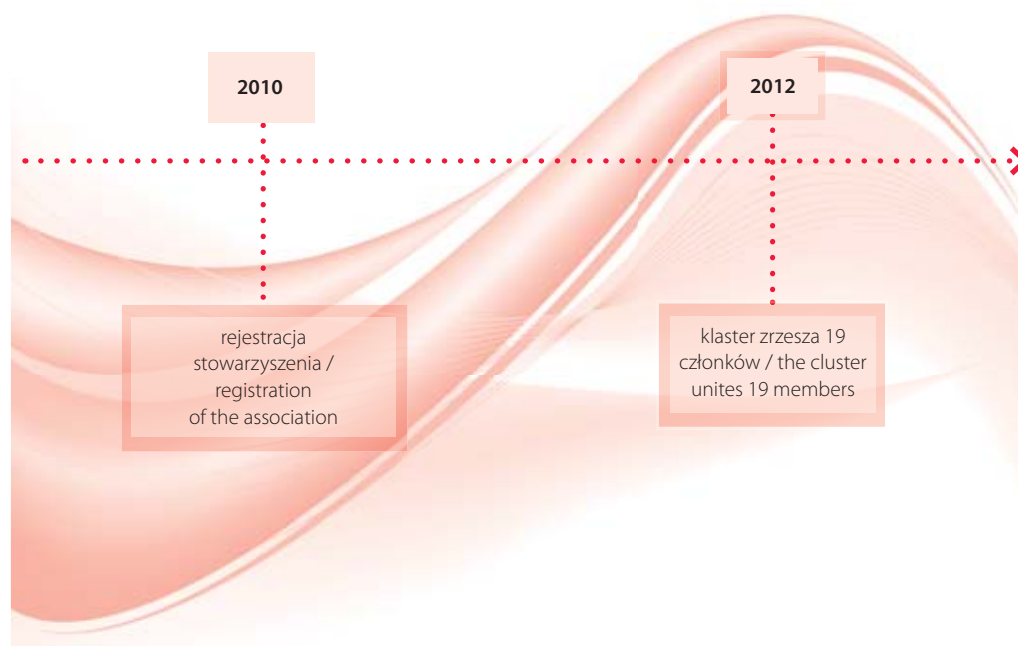

Branża: budowlana

Świętokrzysko-Podkarpacki Klaster Budowlany INNOWATOR powstał w wyniku realizacji projektu „Wsparcie dla tworzenia i rozwoju Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Budowlanego INNOWATOR” finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. Członkowie klastra to grupa przedsiębiorstw z regionu świętokrzyskiego i podkarpackiego działających w branży budowlanej, które współpracują z instytucjami naukowo-badawczymi, jednostkami samorządowymi i administracją państwową. Celem działalności klastra jest wsparcie i rozwój firm z branży budowlanej oraz branż pokrewnych poprzez stworzenie platformy współpracy. Ułatwienie transferu wiedzy i nowoczesnych technologii, podnoszenie wiedzy i umiejętności oraz promowanie korzystnych form współpracy ma na celu wzmocnienie pozycji członków klastra na rynku regionalnym, krajowym i zagranicznym.

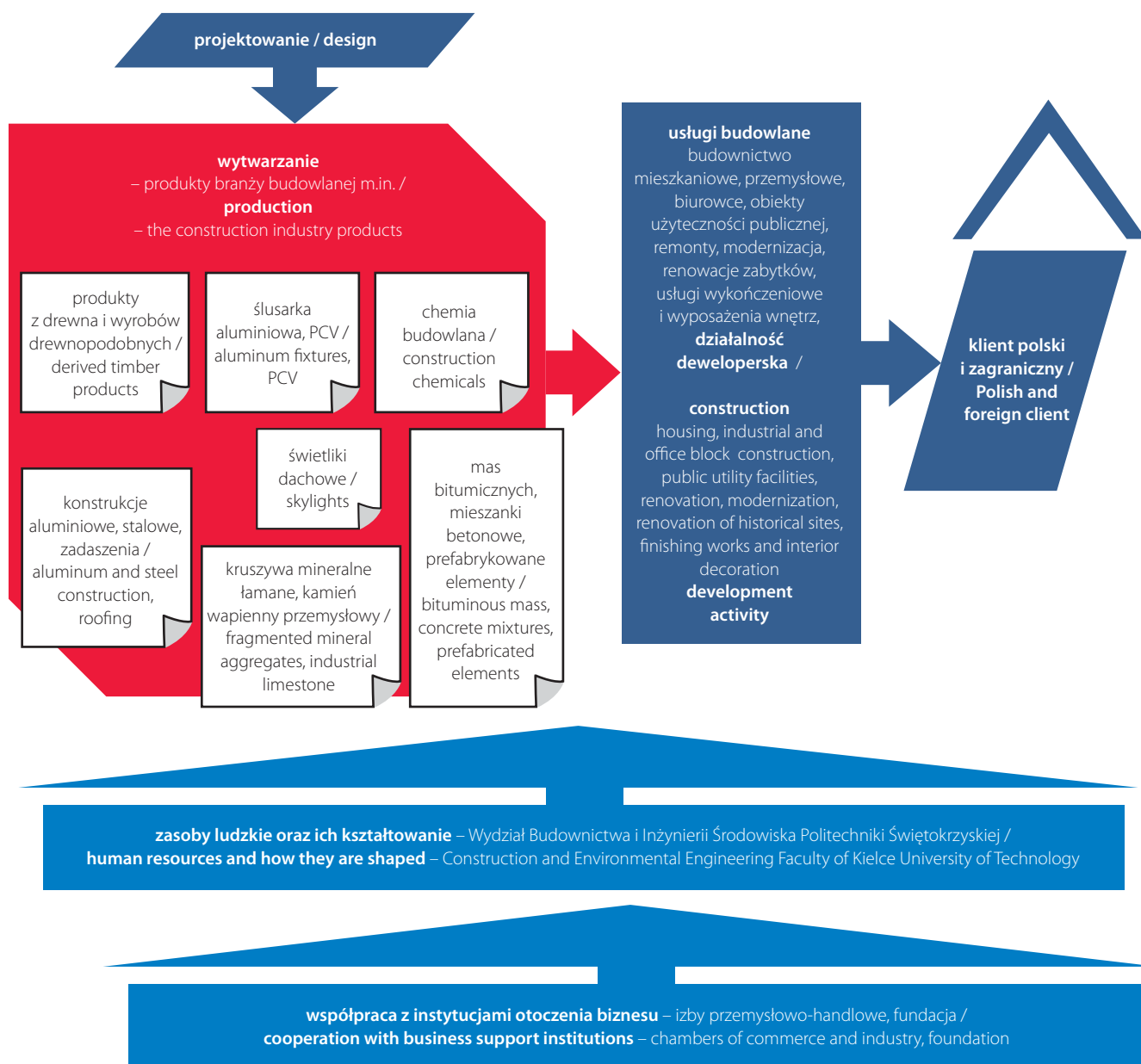
Sector : construction

The Świętokrzysko-Podkarpacki Construction Cluster INNOWATOR was created as a result of the implementation of the project “Support for the creation and development of the Świętokrzysko-Podkarpacki Construction Cluster INNOWATOR” financed by the Operational Programme Development of Eastern Poland. The cluster members include a group of enterprises from the Świętokrzyskie and Podkarpackie regions, who operate in the construction sector and cooperate with research institutes, local government units and state administration. The aim of the cluster’s operation is the support and development of companies from the construction sector and related sectors by creating a platform of cooperation. The ultimate goal is to boost the market position of cluster members on both home and foreign markets. This goal is achieved through facilitating the knowledge transfer and modern technologies, increasing level of knowledge and skills and promoting beneficial forms of cooperation.

Łańcuch wartości i kompetencje klastra / Value chain and cluster competencies

Kompetencje klastra: reprezentacja przedsiębiorstw branży budowlanej, branż pokrewnych, a także podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego regionu, wsparcie transferu wiedzy i nowoczesnych technologii od jednostek naukowo-badawczych do firm, podnoszenie wiedzy i umiejętności oraz promowanie korzystnych form współpracy pomiędzy przedsiębiorcami oraz z jednostkami naukowo-badawczymi, podnoszenie konkurencyjności i innowacyjności branży w regionie, a tym samym innowacyjności i konkurencyjności województwa świętokrzyskiego. /

Cluster competencies: representation of enterprises of the construction sector, related sectors as well as entities operating towards the economic development of the region, support for the transfer of modern technology and from research institutes to companies, increasing the level of knowledge and skills and promoting the use of beneficial forms of cooperation between entrepreneurs and research institutes, increasing the competitiveness and innovativeness of the sector in the region, and, at the same time, increasing the innovativeness of the Świętokrzyskie Voivodeship.

Koordynator

Koordynatorem Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Budowlanego INNOWATOR jest Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa, jeden z członków klastra. Jest to największa organizacja otoczenia biznesu działająca w województwie świętokrzyskim. Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa od lat współpracuje z instytucjami otoczenia biznesu w kraju i regionie, m.in. Krajową Izbą Gospodarczą oraz PARP. Od 1998 roku instytucja jest członkiem Krajowego Sytemu Usług (KSU) zrzeszającego instytucje otoczenia biznesu w całym kraju. Izba jest także Regionalnym Punktem Konsultacyjnym oraz Regionalną Instytucją Finansującą dla PO Innowacyjna Gospodarka. Wszystkie wymienione kontakty wykorzystuje na rzecz klastra INNOWATOR.

Coordinator

The coordinating entity of the Świętokrzysko-Podkarpacki Construction Cluster INNOWATOR is the Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa (Staropolska Chamber of Industry and Commerce) – one of the cluster members. This is the biggest business support institution operating in the Świętokrzyskie Voivodeship. The Staropolska Chamber of Industry and Commerce has been cooperating with business support institutions for many years both abroad and in the region, including: Polish Chamber of Commerce and Polish Agency for Enterprise Development. Since 1998 it is the member of the National Services System that associates business support institutions from the whole country. Chamber is also the Regional Consulting Point and a Regional Financing Institution for Operational Programme Innovative Economy. All mentioned EU contracts will be employed for the benefit of the INNOWATOR cluster.

Dane kontaktowe podmiotu pełniącego rolę koordynatora/animatora: / Contact details of the coordinating entity:

koordynator klastra: / cluster coordinator:	Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa / the Staropolska Chamber of Industry and Commerce
okres pełnienia funkcji: / period of service:	od 2010 r. / since 2010
formalna podstawa pełnienia funkcji: / formal basis for performing the function:	umowa konsorcjum / consortium agreement
adres korespondencyjny: / address for delivery:	ul. Sienkiewicza 53, 25-002 Kielce
osoba do kontaktów: / contact person:	Ryszard Zbróg – Prezydent SIPH, Kierownik Klastra / President of SCIC, Head of the cluster
tel./fax.:	+48 41 344 43 92
e-mail / strona www	sekretariat@siph.com.pl / www.siph.com.pl

Działalność i oferta klastra

Działalność klastra jest zgodna z zapisami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Świętokrzyskiego na lata 2005-2013, która jako jeden z czynników budowy regionalnego systemu innowacji wymienia tworzenie i rozwój klastrów w strategicznych dla regionu sektorach gospodarczych. W RSI wskazano na znaczny potencjał przemysłu budowlanego w regionie, co uwzględnia celowość tworzenia klastra przedsiębiorstw budowlanych. Klastrer prowadzi działalność badawczą mającą na celu zdiagnozowanie potrzeb branży. W efekcie tych prac zostanie sformułowana strategia rozwoju klastra, w tym wytyczone kierunki działań na rzecz wzmacniania przedsiębiorstw oraz nawiązywania współpracy z ośrodkami naukowo-badawczymi, co umożliwi prowadzenie zintegrowanych działań

Cluster's activity and offer

Activity of the cluster is congruent with the Regional Innovation Strategy of the Świętokrzyskie Voivodeship implemented between 2005 and 2013, which lists the creation and development of clusters in businesses that are strategic to the region as an element of building regional innovation systems. The RIS points to a major potential of the construction industry, which highlights the very purpose behind the construction businesses cluster. The cluster conducts business activity that has, as its goal, the diagnosis of the sector's needs. In effect of this work a cluster development strategy will be prepared including the outlined directions of taking action towards strengthening of enterprises and boosting cooperation with research institutes, which will enable conducting integrated actions

odpowiadających wspólnym potrzebom członków klastra (szkoleń, seminariów, konferencji, jak również zakupu i wdrożeń nowoczesnych technologii, systemów zarządzania, systemów jakości).

Dwa razy do roku organizowane są konferencje popularyzujące klastery, członków klastra i ideę klastringu, raz w miesiącu organizowane są szkolenia lub seminaria dla członków klastra, poszerzające wiedzę z zakresu zarządzania i nowych technologii w budownictwie.

working for the benefit of cluster members (training, seminars, conferences as well as purchase and implementation of modern technologies, management systems, quality management systems).

Twice every year conferences popularizing the cluster and the idea of clustering are organized, additionally, every month training and seminars are held for cluster members themselves that broaden the knowledge of management and new technologies in construction.

Klaster oferuje swoim członkom:

1. seminaria z zakresu nowoczesnego zarządzania firmą,
2. seminaria z zakresu nowoczesnych technologii stosowanych w budownictwie,
3. certyfikację systemów zarządzania jakością i środowiskiem,
4. certyfikację wyrobów i usług (nowe, innowacyjne wyroby wprowadzane na rynek). /

The cluster offers its members:

1. seminars regarding modern company management,
2. seminars regarding modern technologies employed in construction,
3. certification of quality and environmental management,
4. certification of products and services (new innovative products introduced into the market).

Świętokrzysko-Podkarpacki Klaster Budowlany INNOWATOR współpracuje z jednostkami naukowo-badawczymi. Jednym z członków klastra jest Politechnika Świętokrzyska, przy organizacji seminariów i konferencji klaster współpracuje również z Politechniką Rzeszowską, Uniwersytetem im. Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz innymi uczelniami.

W ramach działalności klaster stworzył wspólną stronę internetową www.klaster-innowator.pl, zostały także wydane ulotki oraz dwa katalogi promujące klaster i członków klastra (w tym jeden dwujęzyczny).

The Świętokrzysko-Podkarpacki Construction Cluster INNOWATOR cooperates with a number of research institutes. One of the cluster members is the Kielce University of Technology, in organization of conferences and seminars the cluster cooperates also with the Rzeszów University of Technology, Jan Kochanowski University in Kielce, and other institutes of higher learning.

The cluster has its own web page: www.klaster-innowator.pl, also a brochure and two catalogues were issued that promote the cluster and cluster members (including a bilingual one).

INNOWATOR
ŚWIĘTOKRZYSKO-PODKARPACKI KLASTER BUDOWLANY

www.klaster-innowator.pl

BIURO PROJEKTU:
Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa
ul. Sienkiewicza 53, 25-002 Kielce, tel./fax 41 344 43 92

Świetliki szklane system SCHUECO pow. 6000 m²
GALERIA ECHO Kielce
2011 – producent firma Aluto System Sp. z o.o. /
Glass skylights, SCHUECO system, area of 6000 m²,
GALERIA ECHO Kielce
2011 – manufacturer Aluto System Sp. z o.o.

Brama opuszczana stalowa przeciwpożarowa zamontowana w Galerii Handlowej Millenium Hall w Rzeszowie – dystrybutor firma SL Sp. z o.o. /
Lowered fireproof gate made of steel, installed in Galeria Handlowa Milenium Hall in Rzeszów, provider SL Sp. z o.o.

Instalacja dozowania
i mieszania cementu
popiołowego
„Cementownia Kraków”
– Nowa Huta – Biko
Serwis Sp. z o.o. Sp. K./
Ash cement dosing and
mixing installation in
Kraków – Nowa Huta
Cement Factory
– implemented by Biko
Serwis Sp. z o.o. Sp. K.

„ENERGIS” inteligentny
budynek dydaktyczno-
laboratoryjny zasilany
z odnawialnych źródeł
energii na potrzeby
Wydziału Inżynierii
Środowiska Politechniki
Świętokrzyskiej
w Kielcach – Generalny
wykonawca: DORBUD
S.A, stolarka: DORBUD
Produkcja Sp. z o.o. /
“ENERGIS” teaching
and laboratory smart
building that uses energy
from renewable sources,
built for Environmental
Engineering Faculty
of Kielce University of
Technology – contractor:
DORBUD S.A, wooden
elements: DORBUD
Produkcja Sp. z o.o.

Kopalnia Wapienia
Morawica S.A.
– wydobywanie kamienia
w kopalni / Morawica
S.A. Limestone Mine
– extraction of stone in
the mine

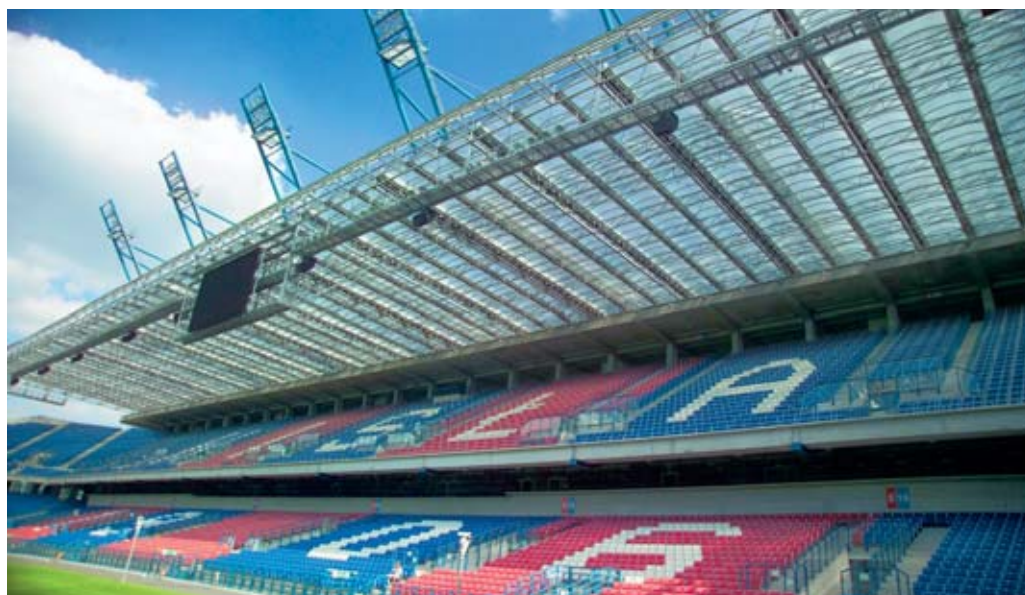

Przebudowa ulicy
Sikorskiego w Rzeszowie
– realizacja Miejskie
Przedsiębiorstwo Dróg
i Mostów Sp. z o.o. /
Reconstruction of the
Sikorskiego street in
Rzeszów – implemented
by Miejskie
Przedsiębiorstwo Dróg
i Mostów Sp. z o.o.

Realizacja auli SGH
– wykonawca
firma Dorbud
Produkcja Sp. z o.o. /
SGH Hall project
– contractor: Dorbud
Produkcja Sp. z o.o.

Zadaszenie ALUCO
SKYLIGHT WISŁA
KRAKÓW 2010
– producent firma
Aluto System Sp. z o.o. /
Roofing ALUCO
SKYLIGHT WISŁA
KRAKÓW 2010
– manufacturer
Aluto System Sp. z o.o.

Członkowie klastra / Cluster members

Nazwa / Name	Adres / Address	Działalność / Activity	
1	2	3	
producenci / manufacturers			
Aluco – System Sp. z o.o.	ul. Pańska 84 25-811 Kielce www.aluco.com.pl	projektowanie, produkcja, handel (projektowanie, produkcja i montaż świetlików dachowych oraz zadaszeń w konstrukcji aluminiowej lub stalowej z wypełnieniem płytą poliwęglanową, produkcja i montaż ślusarki aluminiowej)	design, production, trade (design, production and assembly of skylights and roofing using aluminium or steel constructions filled with polycarbonate board, production and assembly of aluminium fittings)
Biko-Serwis Sp. z o.o. S. k.	Al. Partyzantów 6/8 26-060 Chęciny www.bikoserwis.pl	produkcja, usługi (instalacje dozowania paliw alternatywnych, wykonywanie i montaż konstrukcji stalowych, wymurówki pieców przemysłowych, instalacje odpyleniowe, obróbka skrawaniem i hartowanie, realizacja obiektów wodociągowych, regeneracja konstrukcji żelbetowych, specjalistyczne wyburzenia przy pomocy robota, roboty z zakresu budownictwa przemysłowego)	production, services (alternative fuels dosage installations, assembly and production of steel constructions, industrial furnace lining, dust extracting installations, machining and hardening, water supply network infrastructure, reinforced concrete construction regeneration, demolitions using specialist robot, industrial construction works)
Dorbud Produkcja Sp. z o.o.	ul. Zagnańska 153 25-563 Kielce www.dorbud-produkcja.pl	produkcja (produkcja ślusarki PCV i aluminiowej)	production (production of PCV and aluminium fixtures)
Jednostka Innowacyjno Wdrożeniowa Inwex Sp. z o.o.	Al. Solidarności 34 25-323 Kielce www.inwex.pl	produkcja (preparaty chemiczne, przede wszystkim z branży galwanotechnicznej)	production (chemical formulated products especially from the electroplating sector)
Kopalnia Wapienia Morawica S.A.	ul. Górnicza 42 26-026 Morawica k/Kielce www.kwmorawica.kielce.pl	produkcja (kruszywa mineralne łamane, kamień wapienny przemysłowy, marmur, nawozy rolnicze)	production (fragmented mineral aggregates, industrial limestone, agricultural fertilizers)
Lico Mix Sp. z o.o.	ul. Jana Pawła II 4 38-404 Krosno www.lico-mix.pl	produkcja (chemia budowlana: m.in. preparaty gruntujące, gotowe szpachle, wyroby na bazie gipsu oraz systemy dociepleń, farby wewnętrzne i zewnętrzne, tynki mozaikowe)	production (construction chemicals including chemical products for grounding, spatulas, gypsum based products and heating systems, interior and exterior paints, mosaic gypsum)
Miejskie Przedsiębiorstwo Dróg i Mostów Sp. z o.o.	ul. Rejtana 6 35-310 Rzeszów www.mpdim.rzeszow.pl	produkcja, usługi (produkcja mas bitumicznych, mieszanki betonowe, prefabrykowane elementy wibroprasowane, specjalizuje się w kompleksowej realizacji obiektów inżynierii lądowej)	production, services (bituminous mass production, concrete mixtures, prefabricated elements produced in block making machines, specialized in comprehensive implementation of civil engineering)
PW Partner	ul. Radomska 29 27-200 Starachowice www.pwpartner.com	produkcja (produkcja z drewna i wyrobów drewnopodobnych: m.in. schody, okna, drzwi, systemy deskowań, tarcica budowlana i konstrukcyjna, konstrukcje dachowe, materiały wykończeniowe)	production (timber and derived timber products including: staircases, windows, doors, planking, and sawn products, roof constructions, finishing materials)
usługi budowlane / construction			
Dorbud S.A.	ul. Zagnańska 153 25-563 Kielce www.dorbud.pl	usługi budowlane (wznoszenie nowych obiektów przemysłowych, mieszkaniowych, biurowych i użyteczności publicznej; remont, rozbudowa i modernizacja obiektów istniejących; wykonywanie prac konstrukcyjnych, wykończeniowych i wyposażenia wnętrz; renowacja zabytków; działalność deweloperska)	construction (new industrial facilities, apartments, office blocks and public utility facilities, renovation and upgrading and modernization of existing objects; construction and finishing work and interior furnishings; renovation of historical sites; construction development)
ISKRA Zakład Budowlano Montażowy Sp. z o.o.	ul. Jagiellońska 109 25-734 Kielce www.iskra-zbm.pl	usługi budowlane (budownictwo mieszkaniowe, budownictwo przemysłowe, biurowe, obiekty użyteczności publicznej)	construction (industrial and office block construction, public utility facilities)
P.P.H. INTEGRAL Sp. z o.o. Rzeszów	ul. Langiewicza 37 35-959 Rzeszów www.igl.pl	usługi budowlane (budownictwo mieszkaniowe, budownictwo przemysłowe, biurowe, obiekty użyteczności publicznej)	construction (industrial and office block construction, public utility facilities)
RPIS Sp. z o.o. Rzeszów	ul. Instalatorów 3 35-210 Rzeszów www.rpis.rzeszow.pl	usługi (wykonawstwo i projektowanie instalacji sanitarnych, grzewczych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych)	services (production and design of sanitary installations, heating systems, ventilation and air conditioning)

1	2	3	
dostawcy usług i produktów / services and products providers			
BIO-MED. Sp. z o.o.	ul. Olszewskiego 6 25-663 Kielce www.biomed.com.pl	usługi (kompleksowa obsługa firm, gmin i podmiotów indywidualnych wytwarzających odpady, odbiór odpadów, unieszkodliwianie lub zagospodarowanie; opracowywanie planów gospodarki odpadami), produkcja (paliwo alternatywne, nawozy mineralno-organiczne, komposty)	services (comprehensive services provided to companies, municipalities and individual waste producing entities, waste collection and utilization of waste, preparing water management programs), production (alternative fuels, organic and mineral fertilizers, compost)
METROSYSTEM S.J.	ul. Złota 23 25-015 Kielce www.metrossystem.com.pl	usługi, handel (handel specjalistycznymi komponentami dla branży automatyki przemysłowej, projektowanie, montaż i uruchamianie instalacji automatycznego sterowania)	trade and services (trade in specialist components for industrial automatics, design, assembly and launching of automatic steering installations)
SL Sp. z o.o.	ul. Zarzecze 26 36-041 Boguchwała www.sl.rze.pl	handel (autoryzowany przedstawiciel austriackiej firmy produkującej najwyższej jakości stalowe drzwi i bramy przeciwpożarowe)	trade (authorized representative of an Austrian production company manufacturing high quality steel doors and fireproof gates)
jednostki naukowo-badawcze / research institutes			
Politechnika Świętokrzyska	ul. 1000-lecia Państwa Polskiego 7 25-314 Kielce www.tu.kielce.pl	wyższa uczelnia techniczna (uczelnia kształci około 10 tys. studentów w ramach 15 kierunków i 40 specjalności)	technical institute of higher learning (the institute educates around 10 thousand students in 15 faculties and in 40 specializations)
instytucje otoczenia biznesu / business support institutions			
Fundacja na rzecz powstania Uniwersytetu Świętokrzyskiego w Kielcach oraz rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego	ul. Sienkiewicza 53 25-002 Kielce	instytucja otoczenia biznesu (wspieranie szkolnictwa wyższego, szkolenia, doradztwo)	business support institution (supporting higher education, consulting, training)
Izba Przemysłowo-Handlowa w Rzeszowie	ul. Juliusza Słowackiego 24 35-060 Rzeszów www.iph.rzeszow.pl	instytucja otoczenia biznesu (usługi informacyjne, szkoleniowe, doradcze, prowadzenie banku informacji z większości krajów Europy i wielu krajów świata, organizowanie współpracy m.in. z Ukrainą, Słowacją, Węgrami, Czechami)	business support institution (IT, training, consulting, keeping a database including information collected from most EU countries and countries from around the world, organizing cooperation with Ukraine, Slovakia, Hungary, Czech Republic)
Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa	ul. Sienkiewicza 53 25-002 Kielce www.siph.com.pl	instytucja otoczenia biznesu (usługi informacyjne, szkoleniowe i doradcze, prowadzenie Regionalnej Instytucji Finansującej, Enterprise Europe Network, Regionalny Punkt Konsultacyjny, realizacja projektów współfinansowanych przez UE)	business support institution (IT, consulting and legal consulting, running the Regional Financing Institution, Enterprise Europe Network, Regional Consulting Point, implementation of project co-financed by the EU)

Lista klastrów

◆ STOWARZYSZENIE PRODUCENTÓW
KOMPONENTÓW ODLEWNICZYCH
KOM-CAST

◆ ŚWIĘTOKRZYSKO-PODKARPACKI
KLASTER ENERGETYCZNY

◆ GRONO TARGOWE KIELCE

◆ INNOWACYJNY KLASTER ZDROWIE
I TURYSTYKA „UZDROWISKA – PERŁY
POLSKI WSCHODNIEJ”

◆ ŚWIĘTOKRZYSKO-PODKARPACKI
KLASTER BUDOWLANY
INNOWATOR

Clusters list

◆ ASSOCIATION OF CASTING
COMPONENTS PRODUCERS
KOM-CAST

◆ ŚWIĘTOKRZYSKO-PODKARPACKI
ENERGY CLUSTER

◆ KIELCE TRADE FAIRS

◆ INNOVATIVE CLUSTER HEALTH AND
TOURISM “HEALTH RESORTS
– PEARLS OF EASTERN POLAND”

◆ ŚWIĘTOKRZYSKO-PODKARPACKI
CONSTRUCTION CLUSTER
INNOWATOR

© Copyright by Polska Agencja Rozwoju
Przedsiębiorczości

Wydawca:

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
ul. Pańska 81-83
00-834 Warszawa

Katalog bezpłatny. Katalog dostępny jest także
w wersji elektronicznej na Portalu Innowacji
<http://www.pi.gov.pl>.

Poglądy i opinie wyrażone przez autorów katalogu
nie muszą odzwierciedlać stanowiska Polskiej Agencji
Rozwoju Przedsiębiorczości.

ISBN 978-83-7585-142-7
Nakład: 1000
Warszawa 2012

Projekt, przygotowanie do druku, druk i oprawa:
Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzczak
www.grzeg.com.pl

Katalog powstał w ramach przedsięwzięcia PARP: „Polskie
klastry i polityka klastrowa”.

Przedsięwzięcie PARP jest współfinansowane przez Unię
Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecz-
nego w ramach projektu systemowego PARP „Rozwój zasob-
ów ludzkich poprzez promowanie wiedzy, transfer i upo-
wszechnianie innowacji” z Programu Operacyjnego Kapitał
Ludzki, poddziałanie 2.1.3.

© Copyright by Polish Agency for Enterprise
Development

Publisher:

Polish Agency for Enterprise Development
ul. Pańska 81-83
00-834 Warszawa

The catalogue for free distribution. E-version available
at <http://www.pi.gov.pl>.

The contents of this catalogue reflect the views of the
author and do not necessarily reflect the official
views or policy of the Polish Agency for Enterprise
Development.

ISBN 978-83-7585-142-7
Printed in 1000 copies
Warszawa 2012

Design, layout and print:
Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzczak
www.grzeg.com.pl

The catalogue was prepared under PARP activity of „Polish
clusters and cluster policy”.

The activity of PARP is co-financed by the European Union
from the European Social Fund under systemic project “De-
velopment of human resources through the promotion of
knowledge, transfer and dissemination of innovation” from
the Human Capital Operation Program, Measure 2.1.3.

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) jest agencją rządową podlegającą Ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Powstała na mocy ustawy z 9 listopada 2000 roku. Zadaniem Agencji jest zarządzanie funduszami z budżetu państwa i Unii Europejskiej, przeznaczonymi na wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwój zasobów ludzkich.

W perspektywie finansowej 2007–2013 Agencja jest odpowiedzialna za wdrażanie działań w ramach trzech programów operacyjnych **Innowacyjna Gospodarka**, **Kapitał Ludzki** i **Rozwój Polski Wschodniej**.

Jednym z priorytetów Agencji jest promowanie postaw innowacyjnych oraz zachęcanie przedsiębiorców do stosowania nowoczesnych technologii w swoich firmach. W tym celu PARP prowadzi **Portal Innowacji** poświęcony tematyce innowacyjnej (www.pi.gov.pl), a także corocznie organizuje konkurs **Polski Produkt Przyszłości**. Przedstawiciele MSP mogą w ramach **Klubu Innowacyjnych Przedsiębiorstw** uczestniczyć w cyklicznych spotkaniach. Celem portalu edukacyjnego **Akademia PARP** (www.akademiaparp.gov.pl) jest upowszechnienie wśród mikro, małych i średnich firm dostępu do wiedzy biznesowej w formie e-learningu. Za pośrednictwem strony internetowej **web.gov.pl** PARP wspiera rozwój e-biznesu. W Agencji działa ośrodek sieci **Enterprise Europe Network**, który oferuje przedsiębiorcom informacje z zakresu prawa Unii Europejskiej oraz zasad prowadzenia działalności gospodarczej na Wspólnym Rynku.

PARP jest inicjatorem utworzenia **Krajowego Systemu Usług**, który pomaga w zakładaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej. W ponad 80 ośrodkach KSU (w tym: Punktach Konsultacyjnych, Krajowej Sieci Innowacji, funduszach pożyczkowych i poręczeniowych współpracujących w ramach KSU) na terenie całej Polski przedsiębiorcy i osoby rozpoczynające działalność gospodarczą mogą uzyskać informacje, porady i szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, a także uzyskać pożyczkę lub poręczenie. PARP prowadzi również portal KSU: www.ksu.parp.gov.pl. Partnerami regionalnymi PARP we wdrażaniu wybranych działań są **Regionalne Instytucje Finansujące** (RIF).

The Polish Agency for Enterprise Development (PARP) is a government agency subject to the Minister of economy. It was created by an act from 9th November 2000. Its task is to manage funds from the state treasury and the European Union aimed at supporting entrepreneurship and innovativeness, as well as human resources development.

In the 2007–2013 financial perspective the Agency is responsible for implementing activities under three operational programmes: **Innovative Economy**, **Human Resources** and **Eastern Poland Development**.

One of the Agency's priorities is to promote innovative attitudes and to encourage entrepreneurs to use the latest technologies in their companies. In order to do so the PARP runs an **Innovations Portal** devoted to the topic of innovations (www.pi.gov.pl), as well as an annual competition for the **Polish Product of the Future**. Representatives of SMEs can participate in cyclic meetings under the **Innovative Enterprises Club**. The purpose of the **PARP Academy** education portal (www.akademiaparp.gov.pl) is to popularise access to business knowledge in form of e-learning among micro, small and medium enterprises. By using the **web.gov.pl** website, the PARP supports development of e-business. The Agency also has a division of the **Enterprise Europe Network**, which offers information about the European Union law and the rules of running a business on the Common Market.

The PARP is the initiator of creating the **National Services System**, which helps in starting and developing business activities. In over 80 NSS centres (including: Consultation Points, the National Innovation Network, loan and guarantee fund, which co-operate under the NSS) all over Poland entrepreneurs and persons starting a business can acquire information, advice and trainings in running a business. They can also get a loan or a guarantee. The PARP also runs the NSS web portal: www.ksu.parp.gov.pl. **Regional Financing Institutions** (RFI) are the PARP's regional partners in implementing selected activities.